

Satakunnan pelastuslaitos
Toimintakertomus 2020

Sisällysluettelo:

Toimintakertomus 2020	1
0. Pelastusjohtajan katsaus	1
1. Onnettomuuksien ehkäisy	2
1.1. Turvallisuusviestintä	3
1.2. Palotarkastus	4
1.3. Kemikaalivalvonta	5
1.4. Onnettomuuksien tutkinta	6
1.5. Erheelliset paloilmoitukset	9
2. Pelastustoiminta	10
2.1. Päivittäinen toimintavalmius	10
2.2. Tulipalot	13
2.3. Liikenneonnettomuudet	13
2.4. Vaarallisten aineiden onnettomuudet	14
2.5. Vesipelastus	14
2.6. Vahingontorjuntatehtävät	15
2.7. Tulvantorjunta	15
2.8. Öljytorjunta	16
2.9. Ydinlaitokset – varautuminen onnettomuuksiin	17
2.10. Suuronnettomuudet	19
2.11. Pelastustoiminta poikkeusoloissa	20
2.12. RPAS-toiminta 2020	20
3. Varautuminen	21
3.1. Väestön varoittaminen	21
3.2. Pelastuslaitoksen varautuminen häiriötilanteisiin	21
3.3. Kuntien varautumisen tukeminen	21
4. Resurssit	22
4.1. Henkilöstö	22
4.2. Kalusto ja varusteet	26
4.3. Toimitilat	28
4.4. Palokunta- ja yhteistoimintasopimuskumppanit	29
5. Palvelutoiminta	30
5.1. Ensihoitopalvelut	30
5.2. Maakunnallinen ensivaste	31
6. Kehittäminen ja hallinto	32
6.1. Toiminnan linjaukset ja kehittäminen	32
6.2. Toiminnan seuranta ja mittarit	32
6.3. Koulutus	32
6.4. Tieto- ja viestintäjärjestelmät sekä tilannekeskus	33
7. Talous	33
7.1. Tilinpäätös 2020	34
7.2. Tilinpäätöslukujen arviointi	35
7.3. Investoinnit	35
8. Myönnetyt kunnia- ja ansiomerkit	36

TOIMINTAKERTOMUS 2020

0. Pelastusjohtajan katsaus

Vuosi 2020 oli Satakunnan pelastuslaitoksen 18. toimintavuosi. Vuoden ennakoitiin olevan edellisten kaltainen eli yhtäältä vahvaa perustyötä päivittäisissä tehtävissä ja toisaalta monitahoista kehittämistyötä niin laitoksen sisällä kuin yhteistyössä eri tahojen kanssa. Koronaviruspandemian leviäminen talven ja kevään aikana myös Suomeen vaikutti kuitenkin käytännössä kaikkeen niin yhteiskunnassa yleensä kuin pelastuslaitoksessa.

Tietoa koronavirusepidemian, joka myöhemmin julistettiin pandemiaksi, leviämisestä ja vaikutuksista oli saatu alkuvuoden aikana. Viruksen aiheuttamien konkreettisten toimien voidaan pelastuslaitoksessa katsoa alkaneen 13.3., jolloin pidettiin ensimmäiset dokumentoidut tilannekatsaus-, -arvio- ja toimenpidekokoonnot. Nopeasti tilanne kehittyi siten, että kaikkea toimintaa suunniteltiin ja toteutettiin koronaviruspandemian ehdoilla ja torjunnan näkökulmasta. Koronaviruspandemiaa käsitteleviä kokoontumisia oli jopa useita päivittäin, vähimmillään pelastuslaitoksen koronajohtoryhmä kokoontui kerran viikossa. Torjuntatoimet olivat läsnä käytännössä joka hetki ja käytännössä kaikessa toiminnassa.

Pelastuslaitoksen tulee tuottaa tarvittavat vähintään pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut kaikin käytettävissä olevin keinoin. Pandemian alkuvaiheessa pelastuslaitos tarkisti ja täydensi suunnitelmiaan palvelutuotannon turvaamiseksi ennakoitavissa olevissa tilanteissa ja varsinkin, mikäli käytettävissä oleva henkilöstö vähenee. Korvaavat toimet ulottuivat tilanteeseen, jossa 60 % henkilöstöstä ei olisi käytettävissä. Maan hallitus julisti maahan poikkeusolot ensimmäisen kerran sotien jälkeen ja poikkeusolojen toimivaltuudet lisäsivät keinovalikoimaa palvelutuotannon turvaamiseksi. Pelastuslaitos säästyi koronavirusstartunoilta ja -altistumisilta lähes tyystin, jolloin poikkeaviin järjestelyihin palveluiden tuottamiseksi ei tarvinnut turvautua.

Koronaviruspandemian torjuntatoimet tähtäsivät altistumisten ja sen myötä sairastumisten minimointiin pelastuslaitoksen, ja sen osana sopimuspalokuntien, toiminnassa. Toimia olivat muiden muassa eri henkilöstöryhmien, mukaan lukien saman työryhmän ja -vuoron pelastustoiminta- ja ensihoitohenkilöstön, eriyttäminen ja kanssakäymisen minimointi, erilaisten työvuoro- ja asemavaihtojen minimointi, paloasemien välien kaiken henkilöliikenteen ja -kohtaamisten minimointi, ulkopuolisten ja oman henkilöstön paloasemavierailujen keskeyttäminen, turvallisuusviestinnän ja alkuvaiheessa valvontatoiminnan keskeyttäminen,

Satavarmaa turvallisuutta – lähellä sinua

Satakunnan pelastuslaitos | Satakunnankatu 3 | 28100 PORI
Puh. vaihde 02 621 1500 | etunimi.sukunimi@satapelastus.fi | www.satapelastus.fi

sopimuspalokuntien muun kuin hälytystoiminnan keskeyttäminen, tilojen, kaluston, laitteiden ja välineiden säännöllisen desinfiointi ja suu-/hengityssuojainten laaja käyttö sekä etätyöhön siirtyminen kaikkien niiden kohdalla, joille se oli mahdollista sekä laajamittainen etätapaamisten ja -koulutuksen hyödyntäminen.

Koronaviruspandemian vaikutuksia käsitellään tässä toimintakertomuksessa eräiltä osin yksityiskohtaisemmin ja enemmän. On jopa varmaa, että pandemian aikana käyttöön otettuja erilaisia etätyö- ja koulutusmenetelmiä samoin kuin varautumissuunnitelmia tullaan myöhemmin pandemian väistyttyä edelleen hyödyntämään, jolloin se tulee vaikuttamaan toimintaan vielä aktiivivaiheensa jälkeenkin.

Koronaviruspandemian aikanakin pelastuslaitos pyrki tuottamaan tavanomaiset suoritteet ja näissä onnistuttiin erinomaisesti onnettomuuksien ehkäisyä lukuun ottamatta. Koronaviruspandemian estäessä toimintaa onnettomuuksien ehkäisyn tavoitteita laskettiin, jotka saavutettiin.

Pelastuslaitos onnistui niin koronaviruksen torjuntatoimissa kuin toiminnallisten tulosten saavuttamisessa viruksen rajoittamassa toimintaympäristössä. Näistä suurin kiitos kuuluu päätoimiselle ja sopimuspalokuntien henkilöstölle. Kiitoksen ansaitsevat myös eri sidosryhmät ja tukitoiminnot, jotka ovat tukeneet ja edistäneet laitoksen toimintaa poikkeuksellisissa, osin vaikeissa ja haastavissa oloissa. Turvallisuuden tuottaminen ja edistäminen on tärkeä ja yhteinen asiamme!

1. Onnettomuuksien ehkäisy

Satakunnan pelastuslaitoksella jouduttiin keväällä 2020 tekemään useita erillisiä toimenpiteitä koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi sekä pelastuslaitoksen oman henkilöstön suojaamiseksi. Palvelutoiminnan osalta asetetut rajoitukset vaikuttivat erityisesti turvallisuusviestintään ja palotarkastustoimintaan. Kun kenttätyötä ei voitu täysipainoisesti tehdä, pyrittiin pelastuslaitoksella löytämään korvaavia keinoja onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

Koska onnettomuuksien ehkäisyn kenttätyö oli koronarajoitusten vuoksi keskeytettynä osalla henkilöstöstä kolme kuukautta ja osalla viisi kuukautta, mukautettiin tavoitteita huomioiden keskeytyksen pituus. Mukautetut valvontatavoitteet saavutettiin, kun syyskuusta lähtien mm. valvontatyö päästiin taas täysipainoisesti aloittamaan. Turvallisuusviestinnän osalta määrällisistä tavoitteista luovuttiin kokonaan vuoden 2020 osalta.

1.1. TURVALLISUUSVIESTINTÄ

Turvallisuusviestintä koostuu turvallisuusneuvonnasta, -koulutuksesta ja -valistuksesta kattaen pelastuslaissa mainitun ohjauksen, turvallisuusviestinnän ja neuvontatyön kokonaisuuden.

Vuoden 2020 osalta turvallisuusviestintätoiminta käynnistyi normaalisti alkuvuodesta. Satakunnan pelastuslaitos järjesti mm. 8-luokkalaisille Nouhätä!-koulutuksia ja osallistuimme helmikuussa 112-päivän tapahtumaan helmikuussa sekä Motor Show -messuille maaliskuun alussa. Maalikuussa koronapandemia pakotti kuitenkin muuttamaan toimintasuunnitelmaa ja kaikki turvallisuusviestintätilaisuudet keskeytettiin.

Kun kohteissa tai paloasemilla tehtävä turvallisuusviestintä kävi mahdottomaksi, siirrettiin toiminnan painopistettä sähköiseen viestintään. Poikkeusolojen turvallisuusviestintää suunniteltiin ja toteutettiin aktiivisesti osana valtakunnallista turvallisuusviestinnän ryhmää. Lisäksi pelastuslaitostasolla kehitettiin uusia tapoja turvallisuusviestintään ja pyrittiin hyödyntämään videoita ja sosiaalista mediaa monipuolisesti. Mm. Nouhätä! –luentomateriaalit tallennettiin videoille, työntekijät kertoivat työpäivistään ns. Myday-videoilla, Instagramin ja Facebookin tarinat-toiminto otettiin aktiiviseen käyttöön jne.

Erlaisia neuvonta-, koulutus- ja valistustilaisuuksia ehdittiin vuoden aikana järjestämään yhteensä 201 kappaletta ja niissä tavoitettiin yhteensä 12 118 henkilöä. Edellisenä vuonna tilaisuuksia oli 477 ja tavoitettuja 44 271. Vähennemä selittyy täysin sillä, että turvallisuusviestintätilaisuuksien järjestämistä oli rajoitettu suurimman osan vuotta.

Sosiaalisen median kanavien (Facebook, Twitter ja Instagram) tilastoinnin mukaan Satapelastuksen julkaisut tavoittivat vuoden aikana yhteensä 4 037 927 sosiaalisen median käyttäjää. Luku on 1 526 846 enemmän kuin edellisenä vuonna. Kasvu selittyy painopisteen siirtämisellä sosiaalisen median viestintään, mutta osin myös sillä, Instagramin ja Facebookin osalta tarinat (stories) ovat tuoneet käyttöömmme uuden julkaisutavan ja sen myötä enemmän kattavuutta. Some-kattavuus kasvoi jo toista vuotta peräkkäin. Twitterin asema aktiivisena onnettomuustiedottamisen kanavana vahvistui entisestään.

Vuoden 2020 aikana käynnistettiin uudelleen myös Tulipysäkki-toiminta yhdessä poliisin ja sosiaalitoimen kanssa. Tulipysäkki on varhaisen puuttumisen toimintamalli niille nuorille, jotka ovat jääneet kiinni sytytyksestä. Vuoden aikana järjestettiin yhteensä kuusi tulipysäkki-interventiota.

Vuoden 2020 aikana käynnistyi myös varhaiskasvatuksen turvallisuusviestintää tutkiva ja kehittävä Kidisafe-hanke yhdessä Turun yliopiston kanssa.

Pelastuslaitos osallistui omalta osaltaan kaavoitukseen ja rakentamisen ohjaukseen valvontasuunnitelman mukaisesti. Kuntien kaavoitushankkeisiin osallistuttiin vuorovaikutteisesti luonnos- ja ehdotusvaiheissa ja annettiin pyydetyt lausunnot.

Uudis- ja korjausrakentamisen suunnitteluvaiheessa tehtiin yhteistyötä rakennuttajien ja rakennussuunnittelijoiden kanssa. Rakennuslupavaiheessa osallistuttiin rakennuslupakokouksiin ja annettiin rakennuslupahakemuksista lausunnot palo- ja poistumisturvallisuuteen, pelastustoiminnan edellytyksiin, pelastustoimen laitteisiin ja väestönsuojarakentamiseen liittyen. Rakennuslupalausuntojen käsittely on siirtynyt monessa kunnassa sähköiseksi. Sähköinen Lupapiste -asiointipalvelu on Satakunnassa jo käytössä Huittisissa, Harjavallassa, Ulvilassa ja Porissa. Paloteknisten laitteiden suunnitteluperusteiden määrittämistä tehtiin yhteistyössä suunnittelijoiden kanssa. Riskiperusteisesti vaativien kohteiden käyttööntovaiheessa tarkastettiin turvallisuuteen liittyvien asioiden toteutuminen yhteistyössä kohteen rakentajan, toiminnanharjoittajan ja rakennusvalvonnan kanssa.

Pelastuslaitoksen kannalta merkittäviä rakennushankkeita ja niiden suunnitteluvaiheita olivat Porin toimialueella: Satasairaalan Satapsykiatrisen sairaalan suunnittelutyöt, Aittaluodon voimalaitoksen rakentaminen, Keskuskartanon korjaustyöt suuren palon jäljiltä, sekä useat uudiskerrostalohankkeet. Rauman toimialueella Olkiluodon ydinvoimala-alue, lisäksi Metsä-Fibren sahan ja Karin Kampuksen suunnittuvaiheutta Rauman paloasemahanketta unohtamatta. Kaakkois - Satakunnan toimialueella Harjavallan akkutehtaan rakentaminen oli vuoden aikana merkittävin työmaa. Myös Kokemäellä rakennettiin Kokemäen päiväkotia. Pohjois- Satakunnan toimialueella Kankaanpäässä Kankaanpään terveyskeskuksen vaihe 1:n rakentaminen, sekä vaihe 2:n suunnittelun aloittaminen.

1.2. PALOTARKASTUS

Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitos tekee palotarkastuksia sekä muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Valvontaa kohdennetaan riskiperusteisesti valvontasuunnitelman mukaisesti.

Vuonna 2020 yritys- ja laitospöytäkirjoissa (A1-A6 -kohteita) tehtiin määräaikaista palotarkastuksia 1022 kpl. Johtokunnan hyväksymä määrätavoite oli 728 kpl ja aluepalopäälliköiden 977 kpl. Näissä tavoitteissa oli huomioitu koronaviruksen vaikutus tarkastuksiin. Johtokunnan asettama tavoite saavutettiin 140 %:sti ja aluepalopäälliköidenkin 105 %:sti. Ilman koronaviruksen vaikutusta alkuperäinen tavoite olisi ollut 1 212 kpl, johon suhteutettuna oltaisiin ylletty 84%:n lukemaan.

Pelastussuunnitelmavelvollisiin (huoneistoja ≥ 3) asuinrakennuksiin eli lähinnä kerros- ja rivitaloihin tehtiin 150 määräaikaista palotarkastusta. Johtokunnan asettama määrätavoite oli 120 kpl, joten tämäkin tavoite ylitettiin 125 %:sti.

Alle kolmen huoneiston asuinrakennusten (lähinnä omakoti- ja paritalot) valvonta toteutetaan pääosin käyttämällä ns. paloturvallisuuden itsearviointia. Tähän sisältyy valtakunnallisesti yhtenäinen materiaali, joka lähetetään vuosittain 10 %:lle Satakunnan alueen pientaloista. Materiaaliin sisältyy mm. asiakkaan lomake, joka palautetaan pelastuslaitokselle sähköisesti tai postin välityksellä. Vuonna 2020 paloturvallisuuden itsearviointimateriaali lähetettiin noin 6830 pientaloon.

Valvontatoimenpiteitä kirjattiin kaikkiaan 8723 kpl. Näistä suurimmat toimenpiteet kohdistuivat paloturvallisuuden itsearviointiin 5998 kpl ja palotarkastuksiin 1966 kpl. Muita toimenpiteitä kohdistettiin mm. yleisötapahtumien pelastussuunnitelmien arviointiin, kemikaalilainsäädännön mukaisiin valvontatoimenpiteisiin, rakennusvalvonnoille annettuihin lausuntoihin, poistumisturvallisuusselvityksiin, pelastuslain 42 § mukaisiin kohteisiin ja neuvontaan.

Vuoden 2020 aikana otettiin käyttöön monia uudistuksia. Valvontasuunnitelma uudistettiin, valvontatiimi virallistettiin ja kemikaaliturvallisuuksiin aloitti toimintansa ja vuositeema otettiin käyttöön. Asuinrakennusten osalta valvonnan painopiste siirtyi omakotitaloista kerrostaloihin. Yleisötapahtumien valvonnan kehitystyön seurauksena otettiin käyttöön oiva kalenterityökalu, josta myös pelastuslaitoksen operatiivinen henkilöstö hyötyy. Valvontatiimissä on laadittu sisäistä ja ulkoista ohjeistusta tms. lukuisiin asioihin mm. kerrostalojen palotarkastuksiin, paloturvallisuuden itsearviointiin, kohdekortteihin, koronan huomioimiseen valvontatyössä, tulentekopaikkoihin sekä otettu käyttöön hyviä käytänteitä. Yhteistyötä on vuoden aikana tehty mm. museoviraston kanssa (Haag-kohteet) ja ruokaviraston (maatilakohteet) kanssa.

Paloriskiasuntojen tarkastus on palotarkastusten erikoislaji, jota tehdään viranomaisyhteistyönä. Pelastuslaitoksella vuonna 2020 tämä tarkastustoiminta keskitettiin 5-8 työntekijälle. Lisäksi vuoden aikana otettiin käyttöön valtakunnallinen paloriskiasuntojen ilmoitusjärjestelmä, jonka kautta ilmoitusvelvolliset viranomaiset pystyvät helposti välittämään tiedon ilmeisestä palonvaarasta tai muusta onnettomuusriskistä. Tyypillisesti paloriskiasunnon paloturvallisuus on heikentynyt ja turvallinen poistuminen asunnosta on estynyt tai vaikeutunut esim. suuren tavaramäärän vuoksi. Lisäksi palovaarallisissa paikoissa, kuten lieden päällä, voidaan säilyttää tavaroita. Pelastuslaitokselle tuli 73 ilmoitusta, joiden perusteella tehtiin 81 tarkastusta.

1.3. KEMIKAALIVALVONTA

Pelastuslaitoksen kemikaalivalvontavelvollisuuksista on säädetty laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta sekä lain perusteella annetuissa valtioneuvoston asetuksissa. Kemi-

kaalien valvontavelvollisuus on määritelty valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015). Pelastuslaitoksen tehtäviin kuuluu asetuksen mukaan vähäisen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonta, kuten toiminnanharjoittajien neuvonta, kemikaali-ilmoitusten vastaanotto, käsittely ja kemikaalipäätösten laatiminen sekä päätöksen perusteella kohteessa suoritettu kemikaalitarkastus. Laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia valvovan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kanssa tehtiin viranomaisyhteistyötä. Pelastuslaitos antoi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston pyytämiä lausuntoja Satakunnassa toimivien, laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien yritysten turvallisuuteen liittyvistä lupahakemuksista ja suunnitelmista.

Räjähteiden valvonta on määritelty tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015). Pyroteknisten tuotteiden (ilotulitteiden) kaupan varastoinnin valvontaan liittyen pelastuslaitos käsitteli toiminnanharjoittajien antamat varastointi-ilmoitukset ja kaikki myyntipaikat tarkastettiin. Pelastuslaitokselle toimitetut ilotulitteiden yksityisestä käytöstä tehdyt ilmoitukset käsiteltiin, lisäksi annettiin poliisiin pyytämät lausunnot ammattimaisiin ilotulitusnäytöksiin liittyen. Yleisötilaisuuksissa käytettävien erikoistehosteiden käytön valvontaan kuului pelastuslaitokselle toimitettujen erikoistehosteilmoitusten käsittely ja kohteissa suoritettut tarkastukset.

Toimintavuonna pelastuslaitoksessa perustettiin kemikaalitiimi, joka koostuu laitoksen kemikaaliasioiden kanssa tekemisissä olevista päällystöviranhaltijoista. Tiimin tehtävä on ohjata ja tukea kemikaalivalvontaa Satakunnan pelastuslaitoksen alueella. Jatkossa tiimin asiantuntemusta tullaan käyttämään hyväksi kemikaalikohteiden luvittamisessa ja lausuntojen antamisessa.

Koronapandemian vuoksi suurin osa toimintavuoden suuronnettomuusharjoituksista muutettiin ns. etänä pidettäviksi kehittämisseminaareiksi. Harjoitustyyppinä se oli täysin erilainen mihin on totuttu, mutta todettiin erittäin käyttökelpoiseksi työkaluksi harjoitella suuronnettomuustilanteita. Toimintavuonna suuronnettomuutta harjoiteltiin Porin Tahkoluodossa, Harjavallan suurteollisuuspuistossa, Rauman satamassa ja puolustusvoimien kohteissa.

1.4. ONNETTOMUUKSIEN TUTKINTA

Pelastuslaki velvoittaa pelastuslaitoksen suorittamaan palontutkinnan. Tavoitteena on onnettomuuksien ehkäiseminen, vahinkojen rajoittaminen ja pelastustoiminnan kehittäminen. Tutkinnassa arvioidaan/selvitetään syttymissyy, vaikuttaneet taustatekijät, vahinkojen suuruus ja pelastustoiminnan kulku. Palontutkinnoista saatua tietoa analysoidaan saatavien johtopäätösten perusteella ja tehdään tarvittavia toimenpiteitä riskien pienentämiseksi. Palontutkinnassa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden viranomaisten ja eri asiantuntijoiden kanssa.

Palontutkinta on jaettu kolmeen tasoon. Satakunnan pelastuslaitos tutkii kaikki palot tasojen 1-3 mukaisesti. Koulutettu ja nimetty palontutkija tutkii palot tasoilla 2-3. Satakunnan pelastuslaitoksella on palontutkintaryhmä, jonka vahvuus on 1+5 tutkijaa. Ryhmän jäsenet on koulutettu ja erikseen nimetty tutkijoiksi.

Satakunnan pelastuslaitoksella on palontutkinnasta yhteistyösopimus Lounais-Suomen poliisilaitoksen ja Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa. Yhteistyösopimukseen liittyen suoritetaan paitsi yhteistyötä tutkinnoissa, myös järjestetään vuosittain yhteisiä koulutustilaisuuksia. Palontutkintaa tehdään Satakunnassa oman toimen ohella, eli muiden virkatehtävien lisäksi. Vuoden 2020 osalta yhteiskoulutus Poliisin kanssa ei toteutunut vallitsevan koronatilanteen takia. Vuonna 2020 palontutkinnasta laadittiin Satakunnan pelastuslaitoksen toimintasuunnitelma ja toiminnan kirjallinen kuvaus.

Vuonna 2020 kirjattiin 33 kpl palontutkijan suorittamaa palontutkintaa. Palontutkintojen määrä nousi vuodesta 2019 viidellä. Kirjattujen palontutkintojen määrä oli vuonna 2020 valtakunnallisesti koko Suomen korkein. Seuraavina tulivat Kanta-Häme (29 kpl), Pohjois-Savo ja Varsinais-Suomi (28 kpl).

Erityisistä tutkintakohteista vuonna 2020 voidaan mainita Rauman Lapissa heinäkuussa sattunut Narvi Oy:n kiuastehtaan suuri tulipalo. Lisäksi Eurassa tutkittiin kaasuauton räjähdystä, Porissa kahta teollisuushallin tulipaloa ja Eurassa broilerhallin tulipaloa, jossa eläimiä ei kuitenkaan onneksi rakennuksessa ollut.

Henkilövahinkojen osalta vuonna 2020 Satakunnassa sattui kaksi palokuolemaa. Toinen palokuolema sattui asuinrakennuksessa Porissa ja toinen ulkorakennuksessa Pomarkussa. Vertailuna vuonna 2019 sattui neljä palokuolemaa, joista kaksi rakennuspaloissa ja kaksi liikenneonnettomuuden yhteydessä.

Vuoden 2020 erityispiirre oli pelastushenkilöstön loukkaantumisten suuri määrä tilanteissa, yhteensä viisi kappaletta. Raumalla teollisuushallin palossa loukkaantui vakavasti kaksi sammutustöihin osallistunutta henkilöä. Lisäksi lievemmin loukkaantui kolme sammutustöihin osallistunutta henkilöä kolmella erillisellä tehtävällä. Kaikista tapauksista tehtiin työtaturman tutkinta toimenpide-esityksineen.

Tutkittujen palojen osalta kirjattiin yksitoista lievästi loukkaantunutta henkilöä, jotka jakaantuvat kahdeksalle tehtävälle.

Tutkittujen tulipalojen osalta syyt jakautuivat tasaisesti sähköisen syttymissyyn (1/3), ihmisen toiminnan (1/3) ja muiden syiden (1/3) suhteen. Tutkituista tulipaloista yleisin syttymissyyn oli sähkölaitteen tai asennuksen vika, häiriö tai huollon laiminlyönti (11 kpl). ”Pimeitä tapauksia”, eli tulipaloja, joissa syttymissyynä ei pystytty arvioimaan, oli vain 4 kpl. Tarkemmin kaikkien tulipalojen syttymissyistä on kirjoitettu toimintakertomuksen luvussa 2.2.

Yhteistoiminnassa Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa tutkittiin Rauman Lapissa sattuneen teollisuushallin palo. Vastavuoroisesti Satakunnan pelastuslaitoksen palontutkija oli avustamassa tutkinnassa Turun Pansion tien suurpaloksi luonnehditussa liikekiinteistön tulipalossa lokakuussa.

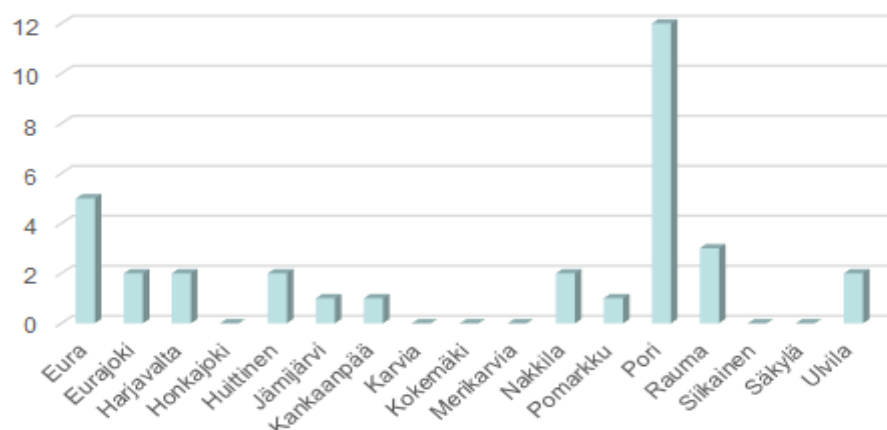
Vuonna 2020 ei ollut määriteltynä erillistä palontutkinnan teemaa. Valtakunnalliseksi suunniteltu Saunapalojen teematutkinta jouduttiin siirtämään vuoteen 2021 koronapandemian takia. Teema tulee kohdistumaan kesäkuukausille, jolloin saunapalojen lukumäärä on suurimmillaan. Ilman erillisiä valtakunnallisia teematutkintoja Satakunnan pelastuslaitoksen palontutkintojen määrät asettuvat lähelle kolmeakymmentä (30) per vuosi.

Satakunnan pelastuslaitos otti 1.9.2020 käyttöön oman alueellisen palontutkinnan teeman liittyen pelastustoiminnan kulun selvittämiseen. Teema rajattiin koskemaan vain laajoja ja haastavia palontutkintoja. Käynnistymisen rajana pidetään merkittävää omaisuusvahinkoa, tehtävään on osallistunut suuri määrä pelastuslaitoksen yksiköitä, tulipalossa on useita menehtyneitä tai vakavia henkilövahinkoja & pelastustoimintaan osallistuneen vakava loukkaantuminen tai kuolema. Teema jakautuu viiteen aihekokonaisuuteen: Tapahtuneeseen ja avunsaantiin vaikuttaneet asiat, pelastustoiminnan johtajalta selvitettäviä asioita, yksiköiden esimiehiltä & savupareilta selvitettäviä asioita, esikuntatyökentely & työturvallisuus. Vuonna 2020 (teeman käyttöönoton jälkeen) ei kriteerit täyttäviä tulipaloja ollut.

Satakunnan pelastuslaitoksella palontutkijat toimivat pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilaston (Pronto-) selosteiden luovuttajina. Pääsääntöisesti selosteita luovutetaan asianosaiselle ja poliisille rikoksen selvittämiseksi. Vuonna 2020 palontutkijat luovuttivat yhteensä 167 selostetta.

Taulukossa on esitetty tutkintojen lukumäärän jakautuminen kunnittain.

Palontutkinnat kunnittain 2020

1.5. ERHEELLISET PALOILMOITUKSET

Automaattisen palo ilmoittimen välittämiä ilmoituksia oli 647 kpl. Laskua edellisestä vuodesta oli 38 kpl. Ilmoitusten määrä oli alimmillaan sitten vuoden 2009, josta lukien seurantaa on tehty. Ilmoituksista erheellisiä on 94,0 %.

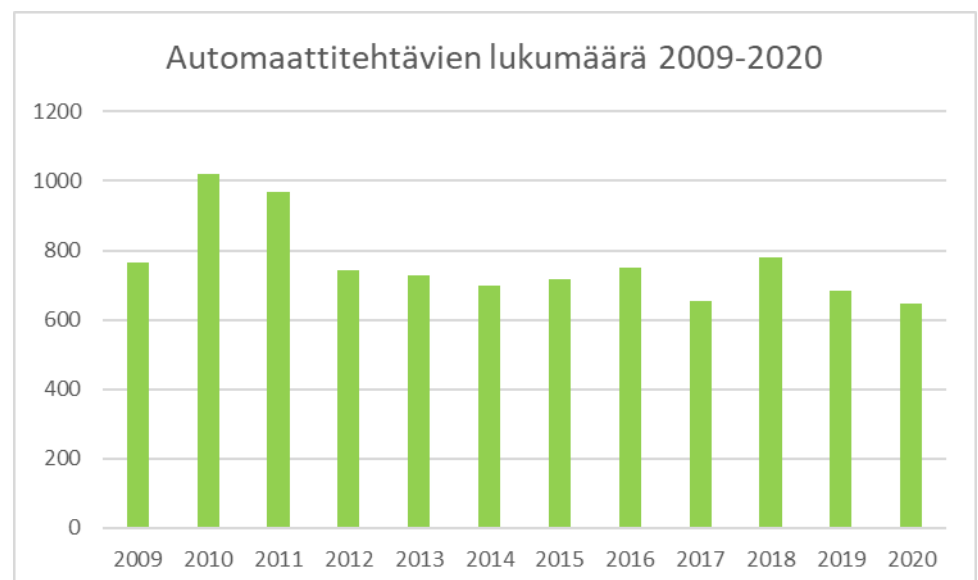
Toimialueella palo ilmoittimia on noin 840 ja vähintään yhden ilmoituksen välittäneitä laitteita oli 311 eli noin 37 % laitteista. Eniten ilmoituksia aiheutti ruuan valmistus, tuntemattomaksi jäänyt syy sekä huolimattomuus kiinteistön korjaus-, asennus- tai huoltotyössä.

Prontoon kirjattuja erheellisiä hälytyksiä oli 538 kappaletta, mutta jälkitarkastelun myötä lukema nousi 608:aan, mikä on 94 % hälytyksistä. Vuonna 2019 erheellisten ilmoitusten määrä oli 92,7 % hälytyksistä.

Erheellisistä ilmoituksista lähetettiin laskuja 140 laskua (edellisenä vuonna 157) ja korjauskehotuksia 110 (edellisenä vuonna 103) kappaletta. Lähetettyjen laskujen määrä on siis vähentynyt 16,1 % vuodesta 2019 ja korjauskehotusten määrä on lisääntynyt 6,8 %.

Palo ilmoitinkeskuksia on tai koko laitteistoja on uusittu viimeisen viiden vuoden aikana runsaasti. Hälytykset ovat edelleen keskittyneet pieneen osaan laitteista, mutta keskittyminen on hieman vähentynyt.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty automaattitehtävien lukumäärän kehitys vuodesta 2009 lähtien.

2. Pelastustoiminta

Pelastustoimen tehtävien kokonaismäärä säilyi vuonna 2020 lähes ennallaan vuoteen 2019 verrattuna. Vuonna 2020 tehtäviä kirjattiin yhteensä 5564 ja vuotta aiemmin 5561. Tehtäväluokittain vuoden 2020 aikana tapahtui kuitenkin muutamia merkittäviä muutoksia. Erityisesti vahingontorjuntatehtävien määrä (1174) oli poikkeuksellisen korkea. Lukema lähes kolminkertaistui vuoteen 2019 verrattuna, jolloin kyseisiä tehtäviä oli Satakunnan alueella 418. Tehtävien korkea määrä liittyy Satakuntaa koetelleisiin myrskyihin. Kuluneelta vuodelta jäikin koronan lisäksi erityisesti mieleen helmikuussa meriveden pinnan ennätyskorkeuksiin nostanut Tuuli-myrskymatalapaine, sekä syksyn Aila- ja Liisa-myrskyt.

Toinen merkittävä muutos tehtäväluokkien osalta liittyi ensivastetehtäviin, joita vuonna 2020 kirjattiin 841 kpl. Näiden tehtävien määrä putosi lähes puolella edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin ensivastetehtäviä oli 1646 kpl. Ero tehtävämäärissä selittyy ensisijaisesti koronaviruksen vuoksi tehdyllä hälytysohjelmamuutoksella, jonka myötä ensivasteyksikkö lähetettiin vain kiireisimpiin ensihoidon hätätilanteisiin.

Muilta merkittäviä muutoksia pelastustoimen tehtävämäärissä ei tapahtunut. Maastopalojen ja liikennevälinepalojen määrässä oli hieman kasvua, mutta rakennuspalojen ja liikenneonnettomuuksien määrä puolestaan väheni edellisestä vuodesta. Pelastustoimea työllistäneet suurimmat yksittäiset tulipalot olivat Narvin tehtaan palo 16.7. Rauman Lapissa sekä tyhjän kanalan palo Eurassa 15.11.

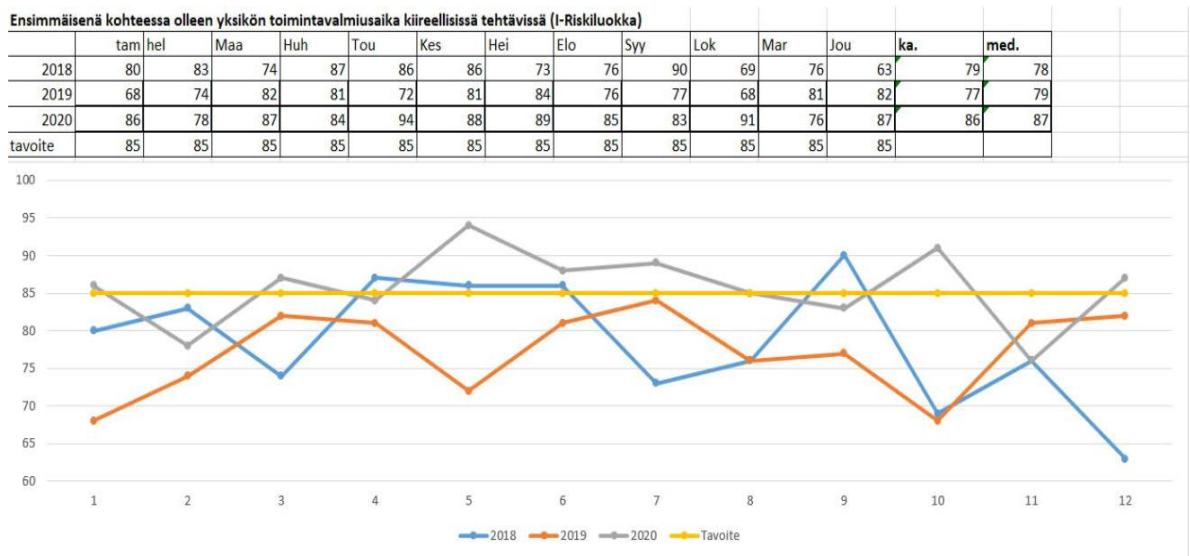
Ensihoidon tehtävien kokonaismäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 267 tehtävällä. Vuonna 2020 tehtäviä oli yhteensä 16075 ja vuonna 2019 tehtäviä oli 15800. Vuonna 2020 ajetuista ensihoitotehtävistä kiireelliseksi luokiteltuja (A- ja B-vaste) oli yhteensä 3180. Porin toimialueella tehtävien määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 432 tehtävällä ja Raumalla ensihoidon tehtävät puolestaan vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 157 tehtävällä. Maaliskuun puolivälissä koronaviruspandemian saavuttaessa Suomen, väheni ensihoidon päivittäiset tehtävät aluksi noin 20 %. Päivittäiset tehtävämäärät palasivat kuitenkin kesäkuun loppuun mennessä aiemmalle tasolle

2.1. PÄIVITTÄINEN TOIMINTAVALMIUS

Valtakunnallisen tavoitteen mukaan (SM 21/2012) ensimmäisen yksikön tulisi I ja II riskialueilla tavoittaa kohde määräajassa 50 %:ssa kiireellisistä tehtävistä. III ja IV riskialueille ei ole samanlaista tavoitetta määritetty. Satakunta pystyi nämä tavoitteet saavuttamaan kaikilla riskialueilla. Vuonna 2019 kohteiden saavutettavuus (ensimmäinen yksikkö kohteessa) I riskialueella toteutui 79 %:sti ja vuonna 2020 85 %:sti (pienä parannusta). II –riskialueella vastaavat luvut olivat 2019 90 % ja vuonna 2020 91 % (myös pienä parannusta) III-riskialueella kaksi edellistä vuotta 2018-2019 olemme kyenneet 100 %:sti saavuttamaan annetut aikatavoitteet kaikilla tehtävillä. Nyt luku oli 99 % lähinnä huono-

jen kahden kuukauden (toukokuu 96 % ja elokuu 95 %) johdosta alenut yhden prosenttiyksikön. Muutos ei ole merkittävä ja yksittäistä selittävää syytä ei ole havaittu. Yleisesti ottaen yksittäisiä selittäviä tekijöitä pienille toimintavalmiuden muutoksille vuosittain ei ole osoitettavissa. Muutokset toimintavalmiusajoissa ovat kuitenkin viime vuosina Satakunnassa olleet pieniä ja Satakunta pääsee varsin hyvin valtakunnallisen suunnitteluohjeen (SM 21/2012) tavoitteisiin koko maakunnan alueella kaikissa riskiluokissa.

Toimintavalmiuden toteutuminen Satakunnassa riskiluokassa I (pelastuslaitoksen yksikkö alle 6 minuuttia kohteessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen):

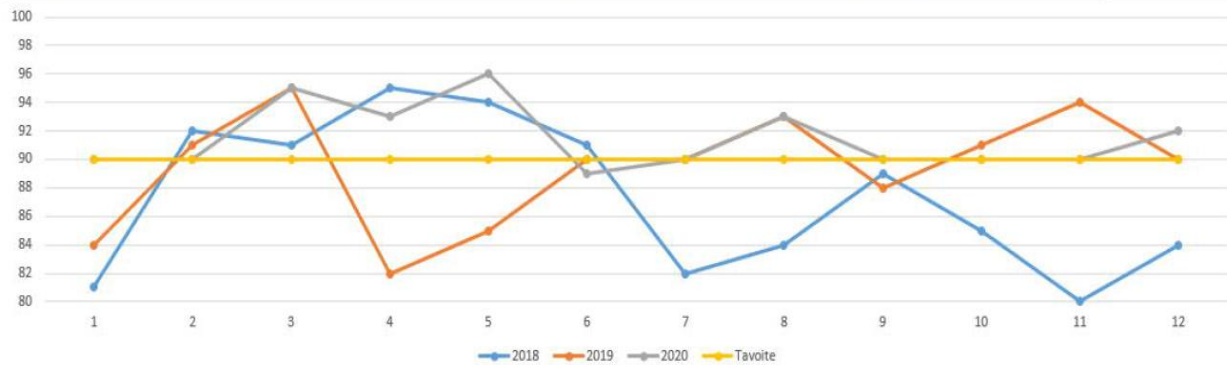

I riskialueella (pelastuslaitoksen yksikkö alle 6 minuuttia kohteessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen) raportoitiin kaikkiaan 301 tehtävää, joissa toimintavalmiusaika on mitattu (pudotusta tehtävämäärissä 107 tehtävää vuoteen 2019). Näistä tehtävistä 44 ei ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika toteutunut. Tässä onnistuttiin siis 257 kertaa eli keskimäärin 85 %:sti. Parannusta vuoteen 2019 on tullut 8 %. Parhaiten toimintavalmiusaika I riskialueella toteutui toukokuussa (94 %) ja huonoimmin marraskuussa (76 %). Kokonaisuudessaan I riskialueen toimintavalmiusajat ovat paremmat kuin vuonna 2019. Kuinka paljon vallinnut koronavirustilanne vaikuttaa näihin lukuihin on vaikeaa arvioida. Henkilöstö on pysynyt terveenä ja miehistövahvuudet vakituksilla asemilla sekä sopimushenkilöstön siirtyminen suurelta osalta etätöihin saattavat vaikuttaa hyvään toteumaan.

Toimintavalmiuden toteutuminen Satakunnassa riskiluokassa II (pelastuslaitoksen yksikkö alle 10 minuuttia kohteessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen):

Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toimintavalmiusaika kiireellisissä tehtävissä (II-Riskiluokka)

	tam	hel	Maa	Huh	Tou	Kes	Hei	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou	ka.	med.
2018	81	92	91	95	94	91	82	84	89	85	80	84	87	87
2019	84	91	95	82	85	90	90	93	88	91	94	90	89	90
2020	90	90	95	93	96	89	90	93	90	90	90	90	92	90
tavoite	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90		

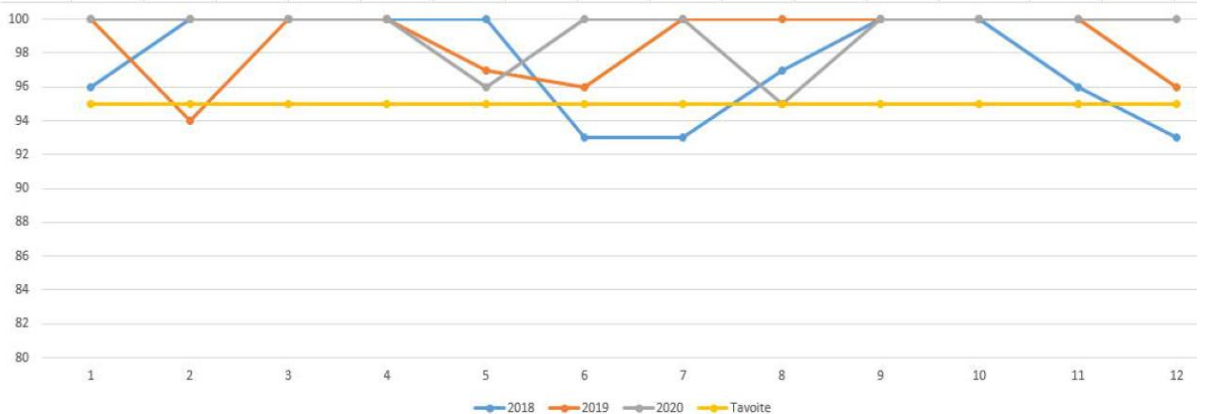

II riskialueella raportoitiin kaikkiaan 864 tehtävää (lisäystä vuoteen 2019 oli 36 tehtävää), joissa toimintavalmiusaika on mitattu. Tässä onnistuttiin 790 kertaa (91 %). Parhaiten toimintavalmiusaika toteutui II riskialueella toukokuussa (96%) ja huonoimmin kesäkuussa (89 %). I riskialueen tavoin myös II riskialueella toimintavalmiusaikatavoitteissa tapahtui pientä paranemista vuoteen 2019 verrattaessa. Satakunta on omassa palvelutasopäätöksessään 2014-2020 asettanut tavoitteeksi toimintavalmiusajan toteutumiseksi 90 %. Tämä 90 % tavoite toteutui nyt lähes joka kuukausi (11/12). Ainoa poikkeus kuukausi oli tuo mainittu kesäkuu (89 %)

Toimintavalmiuden toteutuminen Satakunnassa riskiluokassa III (pelastuslaitoksen yksikkö alle 20 minuuttia kohteessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen):

Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toimintavalmiusaika kiireellisissä tehtävissä (III-Riskiluokka)

	tam	hel	Maa	Huh	Tou	Kes	Hei	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou	ka.	med.
2018	96	100	100	100	100	93	93	97	100	100	100	96	93	97
2019	100	94	100	100	97	96	100	100	100	100	100	100	96	99
2020	100	100	100	100	96	100	100	95	100	100	100	100	99	100
tavoite	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95		

III riskialueella raportoitin kaikkiaan 291 tehtävää (lisäystä vuoteen 2019 oli 18 tehtävää), joissa toimintavalmiusaika mitattiin. Tässä onnistuttiin 289 kertaa eli vain 2 tehtävää jäi saavuttamatta toimintavalmiusajan puitteissa. Kokonaisuudessaan III riskialueella päästiin jokaisena kuukautena yli 90 %:n tavoitteeseen. Satakunnan pelastuslaitos on omaan palvelutasoonsa vuosille 2014-2020 määritellyt tavoitteeksi saavuttaa III riskialueella kohteet niin ikään 90%:sti tehtävissä.

2.2. TULIPALOT

Tulipalojen kokonaismäärä vuonna 2020 Satakunnassa oli 715. Kokonaismäärässä on nousua vuoteen 2019 verrattuna 42 tehtävää. Palokuolemia vuonna 2020 Satakunnassa oli 2, vakavasti tulipaloissa loukkaantui 1 henkilö ja lievästi 29. Rakennuspaloja kirjattiin 94, rakennuspalovaaroja 188 ja maastopaloja 187. Liikennevälineitä paloi 121. Eriyisesti maastopalojen ja rakennuspalovaarojen osuus vuonna 2020 kasvoi vuoteen 2019 verrattuna, mikä suurelta osin selittää kasvanutta kokonaismäärää. Tulipalojen aiheuttajista suurimpana ryhmänä on edelleen ihmisen toiminta (360 tapausta). Lukumäärä on edelleen kasvanut vuodesta 2019 40 tapahtumalla, mikä huolestuttavana todettakoon. Toiseksi yleisimpänä syynä kirjattiin koneen tai laitteen vikaantumisia 200 kpl. Tulipalon pääasiallista aiheuttajaa ei osattu arvioida 63 tapauksessa. Kun arvioitiin tulipalon syttymissyitä, yleisimmäksi syyksi nousi koneen tai laitteen vika 92 kpl, häiriö tai huollon laiminlyönti 69 kpl.

Pelastuslain mukaan, jos voidaan epäillä, että tulipalo on aiheutettu tahallisesti tai huolimattomalla toiminnalla, pelastusviranomaisen on ilmoitettava asiasta poliisille. Ilmoittamisessa otettiin käyttöön määrämuotoinen lomake vuoden 2020 aikana. Kirjallisia ilmoituksia tehtiin yhteensä 156. Pelastusrikkomuksista tehtiin 7 ilmoitusta poliisille.

Arvio tulipalo tahallisuudesta (lähde Pronto)

• Tahallinen	101
• Tuottamuksellinen (huolimattomuus)	111
• Vahinko tai tahaton	87
• Ei voida arvioida	37

2.3. LIIKENNEONNETTOMUUDET

Liikenneonnettomuustehtäviin hälytettiin Satakunnan pelastuslaitoksen pelastustoimen yksiköitä vuonna 2020 kaikkiaan 839 tehtävään. Eniten onnettomuuksia tapahtui tieliikenteessä 818. Maakunnan kunnista Porissa tapahtui eniten liikenneonnettomuuksia (269) ja alle 10 liikenneonnettomuuden kuntia olivat Honkajoki ja Siikainen. Liikenneonnettomuuksissa, joissa Satakunnan pelastuslaitos oli mukana, kuoli 6 ihmistä, vakavasti loukkaantui 34 ihmistä ja lievästi loukkaantuneita kirjattiin

394 tapausta. Luvut ovat hieman pienemmät kuin vuonna 2019, mutta suuria heittoja vuositasolla ei ole nähtävissä. Raide-, vesi-, ilma- ja maastoliikenteestä kirjattiin yhteensä 13 tehtävää vuonna 2020.

2.4. VAARALLISTEN AINEIDEN ONNETTOMUUDET

Varallisten aineiden onnettomuuksia tapahtui Satakunnan alueella 2020 yhteensä 18 kpl.

Kesäkuussa onnettomuuksia oli eniten yhteensä 4 kpl. Heinä-, elo-, syys- ja marraskuussa ei sen sijaan tapahtunut yhtään vaarallisten aineiden onnettomuutta. Muina kuukausina oli vaarallisten aineiden onnettomuuksia 2 kpl / kuukausi. 452 koodilla olevia keskisuuria tehtäviä oli viisi kappaletta ja 451 koodilla pieniä tehtäviä oli kaksi. Öljyvahinko onnettomuuksia koodilla 471, 472 ja 474 liittyviä vaarallisten aineiden onnettomuuksia oli kahdeksan. Kaksi tehtävää liittyi vahingontorjuntaan koodi 461 ja yksi tehtävä liikennevälinepalon 412 yhteydessä.

Kemikaalikontioryhmän harjoituksia ei pystytty pitämään 2020 koronan vuoksi. Harjoitukset ovat siirretty vuodelle 2021. Ensimmäinen maaliskuulle.

Ohjausryhmä kokoontui osavahvaisena (työvuoro 1) olevat henkilöt useita kertoja 2020 Teams-kokouksia. Virallisia tapaamisia ei koronan vuoksi pidetty koko ohjausryhmälle kuin keväällä ja syksyllä.

Kaluston osalta päivityksiä on tehty tarpeen mukaan. Kaasutiiviitä kemikaalipukuja on ostettu vuosisuunnitelmaa (kolme) enemmän, koska konttien hankinnan ja rakentamisen yhteydessä varustettiin kontit aina uusilla kaasutiiviillä kemikaalipuvuilla. Tulevina vuosina poistuu siis käytöstä useampia kaasutiiviitä kemikaalipukuja, kuin kolme kappaletta vuodessa.

Satakunnan pelastuslaitos on ilmoittautunut yhdessä Pirkanmaan pelastuslaitoksen kanssa tuottamaan CBRNE-osaamista kansallisiin tarpeisiin tulevaisuudessa. Tarkemmat suunnitelmat ja suorituskykyprofiilien laadinta on aloitettu syksyllä 2020. Kun rahoitus koulutuksen osalta varmistuu alkuvuodesta 2021, ollaan toiminta aloittamassa ja koulutus järjestämässä vuosille 2021-2022.

2.5. VESIPELASTUS

Satakunnan pelastuslaitoksella pidettiin vuonna 2020 kaksi sukellusyksikköä ykköstasolla (välitön lähtövalmius ja koulutusvyvyys 30m). Yksiköt on sijoitettu Poriin ja Raumalle. Muut ympärivuorokautisesti miehityt asemat pitivät yllä pintapelastusvalmiutta.

Vuonna 2020 Satakunnassa oli 20 vesipelastushälytystä tehtäväkoodilla ihmisen pelastaminen vedestä. Näiden tehtävien lisäksi sukellustukea annettiin virka-avun muodossa poliisille.

Valmiuden ylläpitämiseksi alueen riskikohteissa suoritettiin harjoitussukelluksia vuoden ympäri. Koulutussyvyysukellukset toteutettiin Rauman sukeltajien osalta Lohjalla Ojamon louhoksella, Pirkanmaalla Haverin louhoksella, sekä Rauman merialueella. Kanta-Porin osalta koulutussyvyysukellukset suoritettiin Kaatialan louhoksella, sekä Porin edustalla merialueella. Edellä mainittujen harjoitteiden lisäksi, Porin ja Rauman uimahalleissa järjestettiin vaaratilanne harjoitteita. Uimahalli harjoittelua rajoitti koronavirustilanne ja siitä johtunut uimahallien kiinni meno.

Vesipelastuksen työryhmä piti kaksi palaveria vuoden 2020 aikana, joissa rakennettiin tilannekuva vesipelastuksen tilasta Satakunnassa (kaluston, henkilöstön, koulutuksen osalta).

2.6. VAHINGONTORJUNTATEHTÄVÄT

Vahingontorjuntatehtäviä kirjattiin vuonna 2020 kaikkiaan 1174. Luke ma lähes kolminkertaistui vuoteen 2019 verrattuna, jolloin kyseisiä tehtäviä oli Satakunnan alueella 418. Tehtävien korkea lukumäärä selittyy Satakuntaa koetelleilla myrskyillä (Aila ja Liisa) ja helmikuussa meriveden pinnan ennätyskorkeuksiin nostaneella tuuli- ja myrskymatalapaineella. Merivedenpinnan korkeudeksi Raumalla mitattiin tuolloin +135 cm, mikä aiheutti mm. Rauman keskustassa kanaalin tulvimista keskustan rakennuksiin.

Myrskytuhoissa pääsääntöisenä tehtävänä oli puun raivaaminen tieltä tai omaisuuden päältä ja tulvissa veden pumppaaminen kiinteistöjen kellareista. Käytännössä näissä erityispäivissä Satakunnan pelastuslaitoksen lähes kaikki yksiköt osallistuivat tuhojen minimoimiseen laajasti maakunnan alueella. Yksittäisistä kunnista eniten vahingontorjuntatehtäviä vuonna 2020 kertyi Porissa (366), Raumalla (187), Eurajoella (110) ja Merikarvialla (86)

2.7. TULVANTORJUNTA

Tulvantorjunnan osalta vuosi 2020 alkoi varautumisella Kokemäenjoen mahdolliseen tulvimiseen. Runsaiden sateiden johdosta Kokemäenjoen virtaama oli vuoden aikaan nähden poikkeuksellisen suuri. Porin patoturvallisuusorganisaatio nosti valmiuden tammikuun puolivälissä tasolle 1 ja valmiutta pidettiin aina maaliskuulle asti mahdollisen hyyteen aiheuttaman veden nousun johdosta. Vesistötulvaan varautuminen ei pelastuslaitokselle aiheuttanut käytännön toimintaa, mutta tilanteen seuranta ja varautumistoimia tehtiin yhdessä Porin patoturvallisuusorganisaation ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Vuoden aikana pelastuslaitosta työllistivät lisäksi rankkasateista aiheutuneet tulvatilanteet. Kuluvana vuonna rankkasateiden aiheuttamat tehtävät olivat paikallisia ja vahingot jäivät pieneksi. Hulevesien hallintaan liittyen pelastuslaitos osallistui Porin kaupungin hulevesityöryhmän toimintaan.

2.8. ÖLJYNTORJUNTA

Öljyntorjuntatehtävät 2020

Öljyntorjuntatehtäviä Satakunnan pelastuslaitoksella oli vuoden 2019 aikana kaikkiaan 230 kappaletta (vuonna 2018 vahinkoja oli 181). Vahingoista 23 kappaletta tapahtui pohjavesialueella.

Merkittävimmät öljyvahingot 2020

Vuoden aikana kustannuksiltaan merkittävimmät öljyvahingot tapahtuivat Tahkoluodon kemikaalisatamassa 5.2.2020, jossa dieselöljyä pääsi valumaan maaperään polttoaineen siirtoputken rikkoutumisen/vuodon seurauksena. Vahinkopaikalla tehtiin öljyntorjuntatöitä pelastuslaitoksen johdolla 5.-7.2.2020. Öljyntorjuntatöiden jälkeen 7.2.2020 vahinkoalueelle tehtiin maaperän pilaantuneisuustutkimus konsulttiyhtiön toimesta. Öljyvahinkoalueelta ajettiin öljyisiä maa-aineksia yhteensä 34 kuormaa Fortum Waste Solution Oy:n Porin teollisuusjätekeskukseen Ekokorventielle. Lisäksi Porin Mäntyluodon Fortum Waste Solution Oy:n vastaanottoaikaan ajettiin yksi kuorma öljyisiä pressuja ja öljyisiä öljypuomeja. Pilaantunutta maa-ainesta ajettiin yhteensä 627,95 tonnia, joista pilaantunutta sepeliä oli 414,15 tonnia ja pilaantunutta lentotuhkaa 213,8 tonnia.

Toinen merkittävä öljyvahinko tapahtui Rauman satamassa 25.7, jolloin satamassa ja lähirannoilla havaittiin öljyä meressä. Tutkimusten jälkeen öljy osoittautui mäntypikiöljyksi, jota esiintyi myöhemmin mm. Yyterin rannoilta. Pelastuslaitos puomitti satama-alueen, öljy imettiin merestä imuautoilla ja toimitettiin jatkokäsittelyyn. Vahingon aiheuttaja jäi epäselväksi.

Öljysuojarahasto

Öljysuojarahasto on lähettänyt pelastuslaitoksille 28.1.2020, 27.2.2020 ja 8.6.2020 tiedotteet, jotka koskivat rahaston taloustilannetta ja mahdollisuuksia korvata pelastuslaitoksille vuoden 2020 ylläpitokustannuksia. Alkuvuodesta tullessa kirjeessä pelastuslaitoksille oli tarkoitus korvata vuoden 2020 aikana vain aivan välttämättömimmät aiempina vuosina syntyneet ylläpitokustannukset. Seuraavissa kirjeissä todettiin, ettei ylläpitokustannuksiakaan mahdollisesti korvata ollenkaan.

Vuoden loppupuolella ympäristöministeriö on ehdottanut, että öljysuojarahastolle myönnettäisiin vuoden 2021 valtion talousarviossa yhteensä 4 milj. euron määräraha. Määräraha sisältyy hallituksen esitykseen valtion talousarvioksi vuodelle 2021. Eduskunnan hyväksyttyä edellä mainitun määrärahan, on öljysuojarahaston mahdollista korvata pelastuslaitoksille vuotta 2020 koskevat välttämättömät ylläpito- ja koulutuskustannukset.

Koulutustoiminta

Vuoden aikana pelastuslaitoksen operatiivinen henkilökunta harjoitteli öljyntorjuntaa harjoitusohjelman mukaisesti työvuorokoulutuksena ja vapaaehtoinen sopimuspalokuntaväki viikkoharjoituksissa. Sopimuspalokunnille järjestettiin lisäksi valtakunnallisen koulutusohjelman mukaisia öljyntorjuntakursseja.

Vuoden aikana pelastuslaitos järjesti omia öljyntorjuntaharjoituksia merellä, aluksien kansimieskoulutuksia sekä yhteisharjoituksia rajavartiolaitoksen kanssa edellisen vuoden tapaan.

Kalustohankinnat

Merkittävimmät öljyntorjunnan kalustohankinnat vuonna 2020 aikana olivat uuden D-luokan öljyntorjunta-aluksen valmistuminen ja sijoittaminen Meri-Porin veneasemalle. Torjunta-aluksen nimeksi tuli ”Heini” ja aluksen hankintakustannuksista pelastuslaitos maksoi 20%. Harjavalan paloasemalle hankittiin öljyntorjuntapuomikontti jokipuomeineen ja ankkurointeineen.

2.9. YDINLAITOKSET – VARAUTUMINEN ONNETTOMUUKSIIN

Vakavat säteilyonnettomuudet ovat maailmanlaajuisesti hyvin harvinaisia, eikä sellaisia ole tapahtunut sitten Fukushima onnettomuuden 2011. Olkiluodon ydinvoimalaitosalueen toimijoiden ja muiden asiaan liittyvien viranomaistahojen ja -tasojen (mm. sisäministeriö, Lounais-Suomen poliisilaitos, Säteilyturvakeskus, Satakunnan sairaanhoitopiiri) sekä ydinlaitosyhtiöiden kanssa on jatkettu tiivistä yhteistyötä entiseen tapaan. Säteilyonnettomuuksiin liittyvään varautumiseen, aihealueen viranomais- ja muun yhteistyön hoitoon ja ydinvoimalaitosalueen pelastusviranomaistoimintaan on osoitettu yhden viranhaltijan (erityisasiantuntija) työpanos. Alan eri tilaisuuksissa ja yhteistyössä muiden tahojen kanssa on ollut mukana myös muita päällystöhenkilöitä. Erityisasiantuntijan tukena ja tarvittaessa sijaisina ovat toimineet aluepalopäällikkö Juha Suonpää ja palomestari Janne Kumpulainen.

Normaalisti Olkiluodon ydinlaitosalueella vuosittain järjestettävät palokuntien yhteisharjoitukset (3 kpl) jouduttiin koronavirustilanteen vuoksi perumaan. Pandemia vaikutti myös muuhun alueella tapahtuvaan pelastusviranomaistoimintaan, kun alue jaettiin kahteen vyöhykkeeseen (”käyvät laitokset” ja OL3-työmaa) tavoitteena rajoittaa viruksen leviämistä ja turvata ydinlaitosten käyttöhenkilökunnan työkyky. Vyöhykkeeltä toiselle siirryttäessä oli käytössä viikon tai kahden viikon karanteeni. Vyöhykkeille nimettiin ”vastuutarkastajat”, jotka hoitivat oman vyöhykkeensä viranomaistehtäviin liittyviä käyntejä kohteessa.

Ydinlaitosten moniviranomaisyhteistyön ”työkalu”, OLKI-SVP-ryhmä kokoontui kaksi kertaa. Ryhmä selvittelee yhteisen suojarustekontin hankintaan ja siihen saatavaa ulkopuolista rahoitusta. Hyötyinä yhteisessä hankinnassa olisi jaettujen kustannusten lisäksi tarvittavan mate-

riaalin vaihtuvuuden järjestäminen, hankinnan sopiminen osaksi jo olemassa olevaa liikuteltavaa kalustoa ja toimintatapojen yhtenäistyminen.

Vuoden 2019 keväällä oli aloitettu Olkiluodon voimalaitoksen säteilyvaaratilanneharjoitus OLKI 20:n valmistelu erityisasiantuntijan johdolla. Tavoitteena oli laaja ja pitkäkestoinen (n. 30 h) harjoitus. Pandemiatilanteen vuoksi harjoitusskenaario jouduttiin syksyllä rakentamaan uusiksi aiemmin suunniteltua suppeampana ja kestoltaan lyhentyneenä. Harjoitus toteutettiin 9.12. vain n. työpäivän mittaisena useiden osallistujatahojen johtopaikkojen toimiessa etäyhteyksin. Muuttuneessa tilanteessa osallistujatahojen määrää jouduttiin rajoittamaan. Harjoitukseen osallistujille järjestettiin entiseen tapaan ns. säteilyseminaari, joka nyt toteutettiin verkkoseminaarina. Toinen osallistujille suunnattu koulutus tilaisuus, osallistujaperehdytys toteutettiin tallennekirjastona, jonka videoluentoja pystyi katsomaan itse valitsemiaan aikoina. Harjoitukseen liittyviin koulutuksiin tuottivat aineistoa pelastuslaitoksen lisäksi Eurajoen kunta, Fingrid Oyj, Ilmatieteenlaitos, Lounais-Suomen poliisilaitos, Porin ja Rauman kaupungit, Satakunnan sairaanhoitopiiri, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Säteilyturvakeskus ja Teollisuuden Voima Oyj. Harjoituksen erikoispiirteenä oli, että siihen osallistuttiin laajasti etäyhteyksin. Alustavan palautteen perusteella etäosallistuminen koettiin mielekkääksi. Samalla havaittiin joitain etäyhteyksistä aiheutuneita haittoja, joita voidaan pyrkiä jatkossa vähentämään.

Pelastuslaitos hankki säteilymittauspartiotoiminnassa tarvittavia suojavausteita. Suojavausteiden hankinnassa noudatettiin yhteistä mallia, jotta niin varusteet kuin toimintatavat olisivat mahdollisimman yhteneviä muiden viranomaisten kanssa. Suojainvälineitä saatiin noin kahdellekymmenelle partion jäsenelle hankinnan arvon ollessa 3 100 euroa.

Pelastusharjoitusalueella järjestettiin lokakuussa monikantaisesti Säteilyturvakeskuksen, Poliisin, Teollisuuden Voima Oyj:n ja Satakunnan sairaanhoitopiirin kanssa säteilymittauskoulutuksen pilotointia. Jokainen toi koulutukseen omaa keskeistä perusosaamistaan ja tuloksena oli, vaikkakin perusasioihin keskittyvä, myös yhtä toimijaa laajempi kuva säteilymittauksen kentästä. Kertynyt koulutusmateriaali on hyödynnettävissä jatkossa säteilyvaaratyöntekijäkoulutuksessa.

Säteilyonnettomuus on harvinainen ja melko hankalasti ymmärrettävä tapahtuma, jossa onnistuneella viestinnällä on suuri merkitys. Pelastuslaitoksen viestintää on kehitetty riskienhallintapäällikkö Mikko Puolittapaleen johdolla. Säteilyonnettomuuden viestinnän suunnittelua ja harjoittelua on toteutettu yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa.

Pelastuspäällikkö Jyri Leppäkoski jatkoi pelastustoimen edustajana ydinalan turvajärjestelyjen neuvottelukunnassa. Erityisasiantuntija Iiro Hirsy toimii pelastuslaitosten edustajana sisäministeriön pysyvässä säteilytilanneohjetyöryhmässä ja sisäministeriön nimittämässä kansallisessa säteilymittausstrategiatyöryhmässä (päätyöryhmä ja kirjoittajaryhmä). Myös palomestari Janne Kumpulainen on osallistunut säteily-

mittausstrategiahankkeeseen. Säteilymittausstrategia valmistui kertomusvuoden aikana lausuntovaiheeseen.

Olkiluodon ydinvoimalassa tapahtui 10.12.2020 poikkeuksellinen häiriötilanne. 2-reaktorin jäähdytysveteen pääsi radioaktiivisia aineita sisältävää suodatinmateriaalia, joka nosti säteilytason hetkellisesti jäähdytyspiirissä. Tämä käynnisti automaattisesti laitoksen turvallisuusjärjestelmät. Tilanteen johdosta myös pelastuslaitoksella nostettiin johtamisvalmiutta miehittämällä johtokeskus.

2.10. SUURONNETTOMUUDET

Onnettomuusseloste PRONTO:n määritelmän mukaisesti Satakunnassa oli kaksi suuronnettomuudeksi luokiteltua tapahtumaa vuonna 2020. Rauman toimialueella Lapissa paloi Narvin kiuastehdas ja Eurassa suuri tyhjillään ollut siipikarjan tuotantorakennus. Molemmissa onnettomuuksissa säästyttiin henkilövahingoilta, mutta Narvin tehtävässä loukkaantui kaksi sammutusmiestä työtehtävissä. Onneksi loukkaantumiset tehtävillä ovat jääneet yleisesti Satakunnassa vähäisiksi, vaikka erityisesti suuronnettomuuksissa sammutusyksiköitä ja toimintaan osallistuvia henkilöitä on aina paljon. Tehtävät luokitellaan suuronnettomuudeksi, mikäli kuolleita tilanteessa on 5 tai loukkaantuneita yli 10 tai omaisuusvahingot arvioidaan yli 500 000€. Edellä mainitut kaksi onnettomuutta pääsivät listoille arvioitujen omaisuusvahinkojen suuren määrän johdosta.

Vaikka suuronnettomuuksia vuositasolla ei määrällisesti paljoa tapahtu, niin suuronnettomuustilanteiden hallintaa harjoiteltiin lakisääteisissä TUKES-harjoituksissa edellisten vuosien tapaan. Satakunnassa on maakunnista eniten kohteita, joissa tämän veloitteen piiriin kuuluvia harjoituksia vuosittain pidetään. Tämä vuosi oli myös poikkeuksellinen näiden harjoitusten suhteen, koska harjoitukset suunniteltiin ja toteutettiin lähes kaikki etänä. Jo perinteiseksi muodostunut vuotuinen moniviranomaisharjoitus (MOVI) jouduttiin mm. peruuttamaan koronaviruspandemian vuoksi.

Suuronnettomuuksiin varautumisen parantamiseksi ja paremman maakunnallisen tilannekuvan muodostamiseksi aloitettiin myös toiminta yhteisessä maakunnan tilannekeskuksessa Porin keskuspaloasemalla (MAKU-TIKE). Syksyllä 2020 alkanut toiminta pitää yllä yhteistä turvallisuustilannekuvaa koko Satakunnan alueella. Tämä moniviranomaiskeskus kokoaa yhteen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen päivittäiset tapahtumat. Maakunnallisessa tilannekeskuksessa on paremmat edellytykset suuronnettomuuksien johtamiselle erityisesti tiedottamisen ja viestinnän osalta.

2.11. PELASTUSTOIMINTA POIKKEUSOLOISSA

Pelastustoimintaa poikkeusolojen varalta suunniteltiin saman aikaisesti häiriötilanteisiin varautumisen kanssa, edellisten vuosien tapaan. Eri viranomaisille on annettu tehtäväksi päivittää omat valmiussuunnitelmansa siten, että nykyinen organisaatio kykenee lihavoitumaan häiriötilanteesta aina poikkeusoloihin asti. Pelastuslaitoksella on tässä työssä pelastuslain (2011/379, 65§) tuoma koordinoitivelvollisuus maakunnallisesti.

Pelastuslaitos on parantanut omaa varautumistaan vuonna 2020 lisäämällä varavoimakoneistoa, uusimalla väestöhälyttimiä ja päivittämällä henkilövarauksia puolustusvoimien järjestelmiin. Vuoden 2020 lopussa aloitettiin myös oman varautumissuunnitelman päivittäminen vastaamaan entistä paremmin yhteiskunnan muuttunutta turvallisuuskuva. Tässä on hyödynnetty mm. Yhteiskunnan valtakunnallista turvallisuusstrategiaa (YTS) ja varautumisen kansallisia periaatteita.

2.12. RPAS-TOIMINTA 2020

Satakunnan Pelastuslaitoksen RPAS-toiminta on käynnistetty vuonna 2019. RPAS eli Remote Piloted Aircraft System käsittää järjestelmän henkilöstön ja kaluston. Kansallisesti ja EU-tasolla RPAS-toimintaa ohjaava uusi EASA-perusasetus on ollut tulossa vuoden 2020 aikana, mutta vallitsevasta tilanteesta johtuen sen noudattamista lykättiin EU-tasolla vuoden 2020 aikana, siten että uutta lainsäädäntöä alettiin noudattamaan vasta vuoden 2021 alusta. Pelastuslaitoksen suorittama miehittämätön ilmailu tulkitaan edelleen valtion ilmailuksi ja se jäänee kansallisen lainsäädännön piiriin, jota ohjaava ohje on valmisteilla.

Pelastuslaitoksen RPAS-toiminta on jaettu kahteen tasoon. Taso 1 käsittää suorituskyyvyltään matalamman konekannan henkilöstöineen ja tasolla 1 pyritään toimimaan hyvissä olosuhteissa. Tason 1 koneita pelastuslaitoksella on kolme ja tasolle 1 koulutettuja ilma-aluksen päälliköjä on yhdeksän. Taso 2 käsittää taas suorituskyyvyltään yhden tehokamman ilma-aluksen, jolla voitaneen toimia haastavimmissakin olosuhteissa. Tasolle 2 koulutettuja ilma-aluksen päälliköjä on viisi.

Koulutus

Sisäisenä koulutuksena lähiopetuksena järjestettävät kauko-ohjaaja peruskoulutukset ovat olleet keskeytyneinä keväästä 2020 alkaen koronatilanteesta johtuen. Koulutusta pyritään jatkamaan pikimmiten tilanteen niin salliessa. Osaltaan myös elävä lainsäädäntö on aiheuttanut hämmennystä koulutusvaatimuksiin ja pelastustoimen kansallisen tason yhteistoiminta on pyrkinyt löytämään vastauksia näihin ongelmiin.

Toiminta 2020

Toiminta jakaantui vuoden 2020 osalta tasaisesti eri osa-alueiden välille: harjoittelu ja osaamisen ylläpito, TUVI-toiminta, valvontatoiminta,

operatiivinen toiminta ja palontutkinta. Näistä erikseen mainittuina: rakentuvien teollisuuskohteiden tilannetietoisuuden päivittäminen operatiiviselle henkilöstölle ilmakuviin avulla, omien harjoitusten taltiointi myöhempää analysointia varten, osallistuminen merellisen öljyvahingon torjuntatöihin tilannekuvan tuottajana, osallistuminen useisiin metsäpalotilanteisiin tilannekuvan tuottajana, palontutkinnan käyttö teollisuuskiinteistön palossa Raumalla. Koska varsinainen RPAS-toiminta on alkanut Satakunnan Pelastuslaitoksella vuonna 2019, voitaneen saavutettua toiminnallista tasoa pitää hyvänä.

3. Varautuminen

3.1. VÄESTÖN VAROITTAMINEN

Väestön varoittaminen uhkaavasta vaarasta on pelastuslaitoksen lakisääteinen tehtävä. Väestön varoittamisessa käytettäviä viestintäkanavia ovat muun muassa väestöhälyttimet, TV, radio, painettu media ja internet. Väestöhälytinja järjestelmää on systemaattisesti vuosittain parannettu ja vanhoja hälyttimiä vaihdettu uusiin. Vuoden 2020 lopussa Ulvilan Friitala sai yhden uuden väestöhälyttimen. Kiinteiden väestöhälyttimien kuuluvalualueiden ulkopuolella olevien ihmisten varoittaminen toteutetaan liikkuvien hälyttimien avulla.

Vuonna 2020 väestön varoittamista vaativia tehtäviä olivat muun muassa Porin Aittaluodon teollisuusalueen jätekasapalo, Eurajoen Romun metalliromukasan palo ja Rauman Narvi Oy:n kiuastehtaan palo. Tulipaloista annettiin vaaratiedote.

3.2. PELASTUSLAITOKSEN VARAUTUMINEN HÄIRIÖTILANTEISIIN

Pelastustoimen tulee varautua erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, jotta se kykenee turvaamaan tuottamansa palvelut. Se vaatii jatkuvaa toimintaympäristön seurantaa ja riskien tunnistusta, jotta varautumista voidaan kehittää ympäristön vaatimusten mukaisesti. Keväällä tehtiin kartoitus Satakunnan pelastuslaitoksen varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin. Kartoituksen myötä paloasemat kategorioitiin palveluntuoton mukaan. Kategorioinnin pohjalta tehdään varautumisen parantamistoimia asemille priorisointijärjestyksen mukaisesti tulevina vuosina.

Keväällä laadittiin myös jatkuvuudenhallinnan kehittämissuunnitelma, jossa on tunnistettu niitä toimenpiteitä, joita pelastuslaitoksella tulisi tehdä oman jatkuvuudenhallinnan kehittämiseksi.

3.3. KUNTIEN VARAUTUMISEN TUKEMINEN

Keväällä julkaistiin opinnäytetyö ”Satakunnan pelastuslaitoksen antama tuki alueen kuntien varautumiseen”. Opinnäytetyössä tutkittiin alueen kuntien varautumisen tämänhetkistä tilaa, haasteita ja millaista tukea pelastuslaitokselta kaivataan. Opinnäytetyön myötä selvinneisiin haas-

teisiin on pyritty vastaamaan vuoden aikana tehostaen kuntiin kohdistuvaa viestintää ja tarjoamalla tukea muun muassa valmius- ja evakuoitisuunnitelmien päivittämiseen ja laatimiseen.

Korona-ajan talouden haasteista huolimatta pelastuslaitos pystyi kohdentamaan lisää resursseja sisäiseen ja ulkoiseen varautumiseen loppuvuodeksi. Tämän myötä saatiin laadittua mm. pelastustoimen alueellinen riskianalyysi, jota myös kunnat voivat hyödyntää omia uhkarvioita laatiessaan.

4. Resurssit

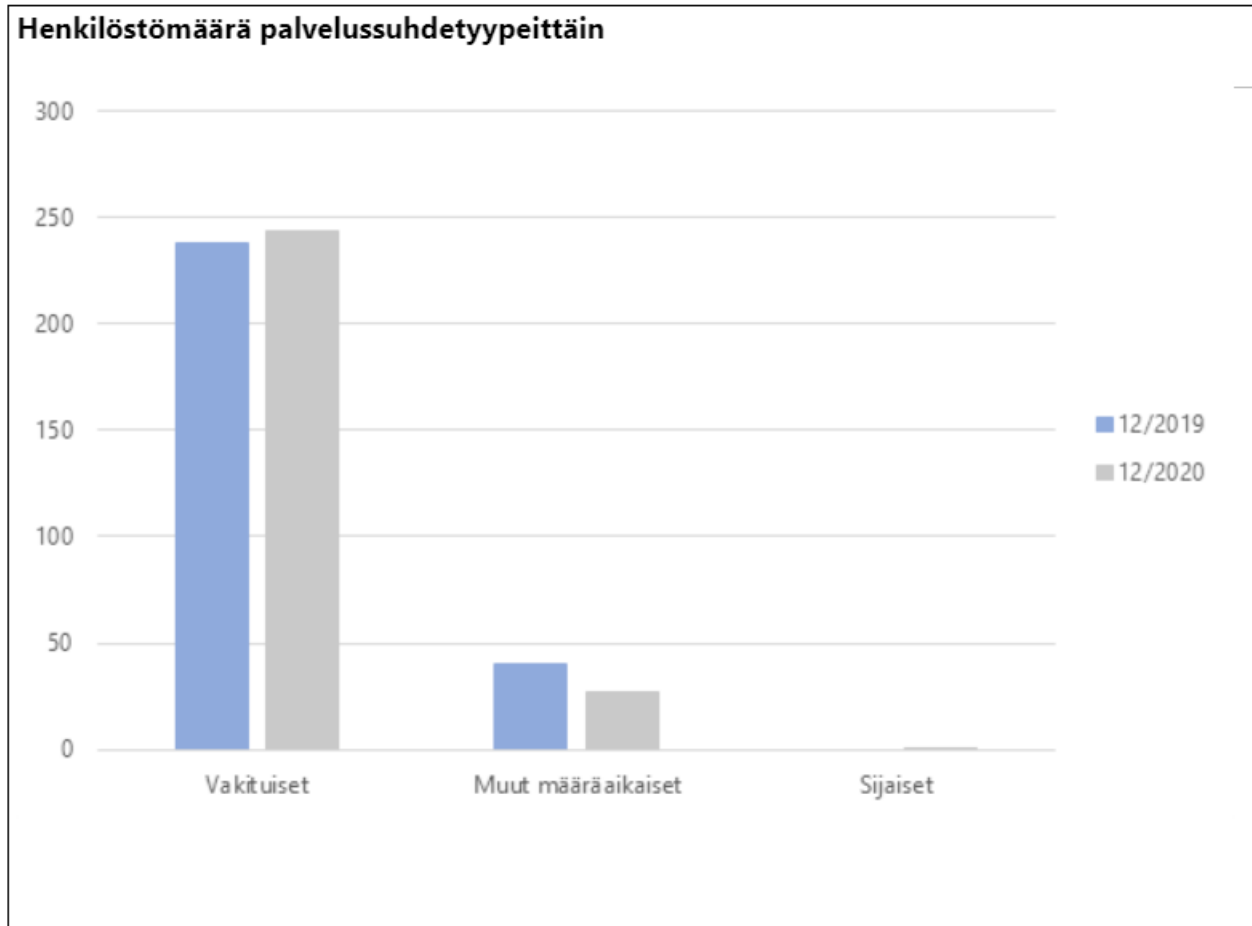
4.1. HENKILÖSTÖ

Valtaosa yleis- ja toimistotyöaikaan tekevästä henkilöstöstä siirtyi etätöihin maaliskuussa Porin kaupungin ohjeistuksen mukaisesti koronavirusepidemian leviessä Suomeen. Henkilöstö opetteli uusia toimintatapoja etätöskentelyssä. Kokouksien järjestäminen sekä niihin osallistuminen vaati digiloikkaa koko henkilöstöltä, mutta erityisesti etätöyläisiltä. Pelastustoimen ja ensihoidon henkilöstöä ja toimintaa eriytettiin Kanta-Porin ja Rauman paloasemilla koronatilanteen niin vaatiessa. Lisäksi henkilöstön siirtymistä paloasemien välillä työvuorojen vahvuuksien tasaamiseksi rajoitettiin ajoittain.

Pelastuslaitoksen henkilöstötoimisto aloitti toimintansa toukokuussa. Henkilöstötoimistossa työskentelee määräaikainen pelastuslaitoksen henkilöstömestari sekä HR-yksikön henkilöstöasiantuntija. Henkilöstötoimiston päätehtävänä on operatiivisen henkilöstön työvuorosuunnittelu sekä yhtenäiset maakunnalliset toimintatavat sekä niiden kehittäminen. Myös rekrytointi keskitettiin henkilöstötoimiston vastuulle. Henkilöstötoimisto toimii linkkinä pelastuslaitoksen sekä Porin kaupungin HR-yksikön välillä.

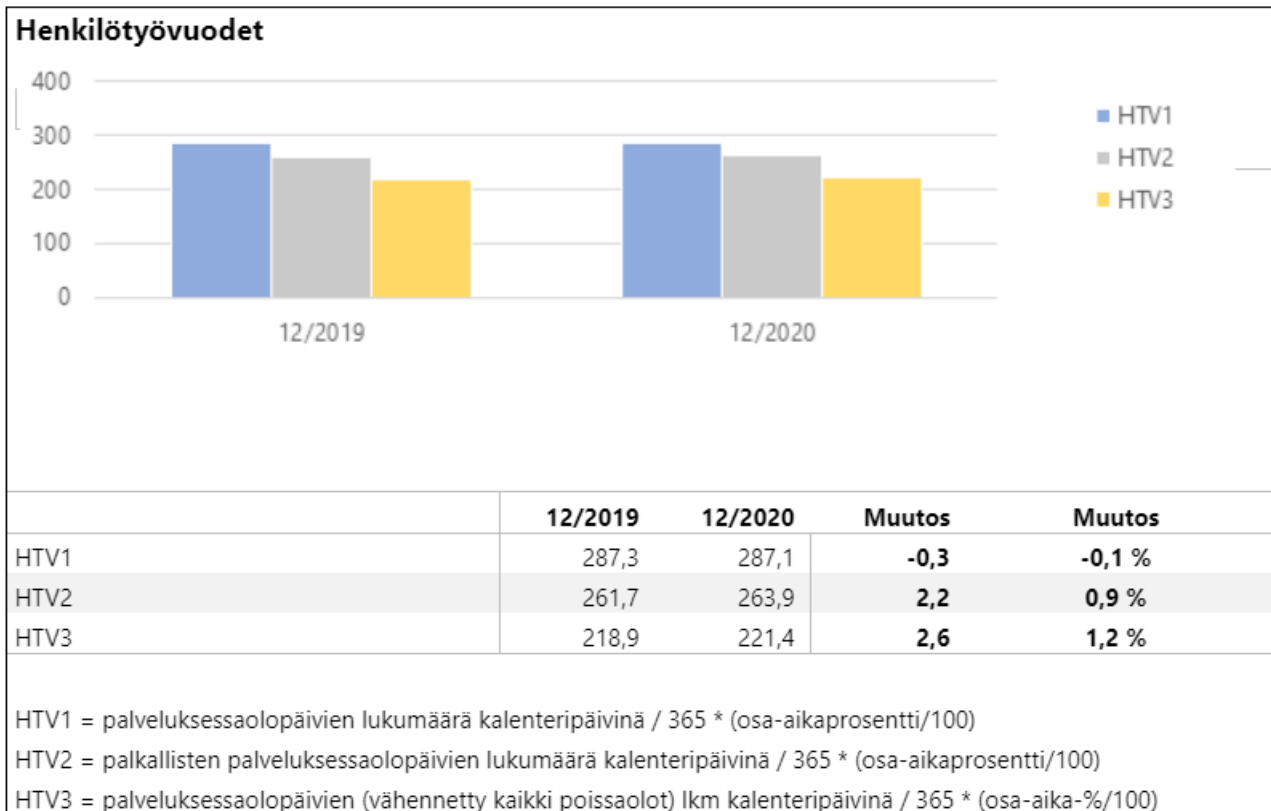
Vuoden lopulla käynnistettiin hallinnon tukitoimien keskittämisen prosessi eli toimistohenkilöstön tiimiyttäminen henkilöstö-, talous- ja yleishallintotiimeihin. Tiimit aloittivat toimintansa vuoden 2021 alussa.

Porin kaupungin talouden tasapainottaminen vaati tiukkaa linjaa myös rekrytoinnissa vuonna 2020. Kaikki vakituiset virat ja työsuhteet sekä yli vuoden kestävät määräaikaisuudet menivät kaupunginhallituksen päätettäväksi. Rekrytointeja tehtiin harkiten ja pakollisissa tilanteissa. Pelastuslaitoksen henkilöstömäärässä ei tapahtunut suuria muutoksia vuoden aikana, muutama avoin virka ja toimi täytettiin.

Kuukauden viimeisen päivän tilanne	12/2019		12/2020		Muutos
		%		%	
Vakituiset	238	85,6 %	244	89,7 %	2,5 %
Miehet	203	73,0 %	207	76,1 %	2,0 %
Naiset	35	12,6 %	37	13,6 %	5,7 %
Muut määräaikaiset	40	14,4 %	27	9,9 %	-32,5 %
Miehet	32	11,5 %	19	7,0 %	-40,6 %
Naiset	8	2,9 %	8	2,9 %	
Sijaiset			1	0,4 %	
Miehet			1	0,4 %	
Naiset					
Yhteensä	278	100,0 %	272	100,0 %	-2,2 %

Perhe- ja omaishoitajat, sopimuspalokunnat ja poliittiset luottamushenkilöt jäävät raportoinnin ulkopuolelle, koska eivät ole palvelussuhteessa kuntaan. Henkilöä ei ilmoiteta määräaikaiseksi, jos hänellä on määräaikaisen tehtävän ohella vakinainen virka- tai työsuhde samassa kuntaorganisaatiossa.

Terveysperusteiset poissaolot laskivat vuoteen 2019 verrattuna. Erityisesti lyhyet poissaolot (1-3 päivää) vähenivät. Tätä voitaneen selittää ainakin osittain etätyön tekemisellä. Myöskään korona ei ole merkittävästi vaikuttanut poissaoloihin.

Terveysperusteiset poissaolot (kalenteripäivät)

	2 019	%	2020	%	Muutos-%
1-3 päivää	772	20,5 %	592	17,0 %	-3,5 %
4-7 päivää	561	14,9 %	647	18,6 %	3,7 %
8-29 päivää	1 508	40,0 %	1 321	38,0 %	-2,1 %
30-60 päivää	752	20,0 %	461	13,3 %	-6,7 %
61-90 päivää	78	2,1 %	244	7,0 %	4,9 %
91-180 päivää	96	2,5 %	214	6,2 %	3,6 %
yli 180 päivää					
Yhteensä	3 767	100,0 %	3 479	100,0 %	
Poissaolopäivät / HTV1	13,1		12,1		
Poissaolopäivät / henkilöstön lkm	13,6		12,8		
Poissaolo-%	3,6 %		3,3 %		

Poissaolo-% = Poissaolopäivät / (HTV1 * 365) = kalenteripoissaolopäivät / teoreettinen työaika kalenteripäivinä

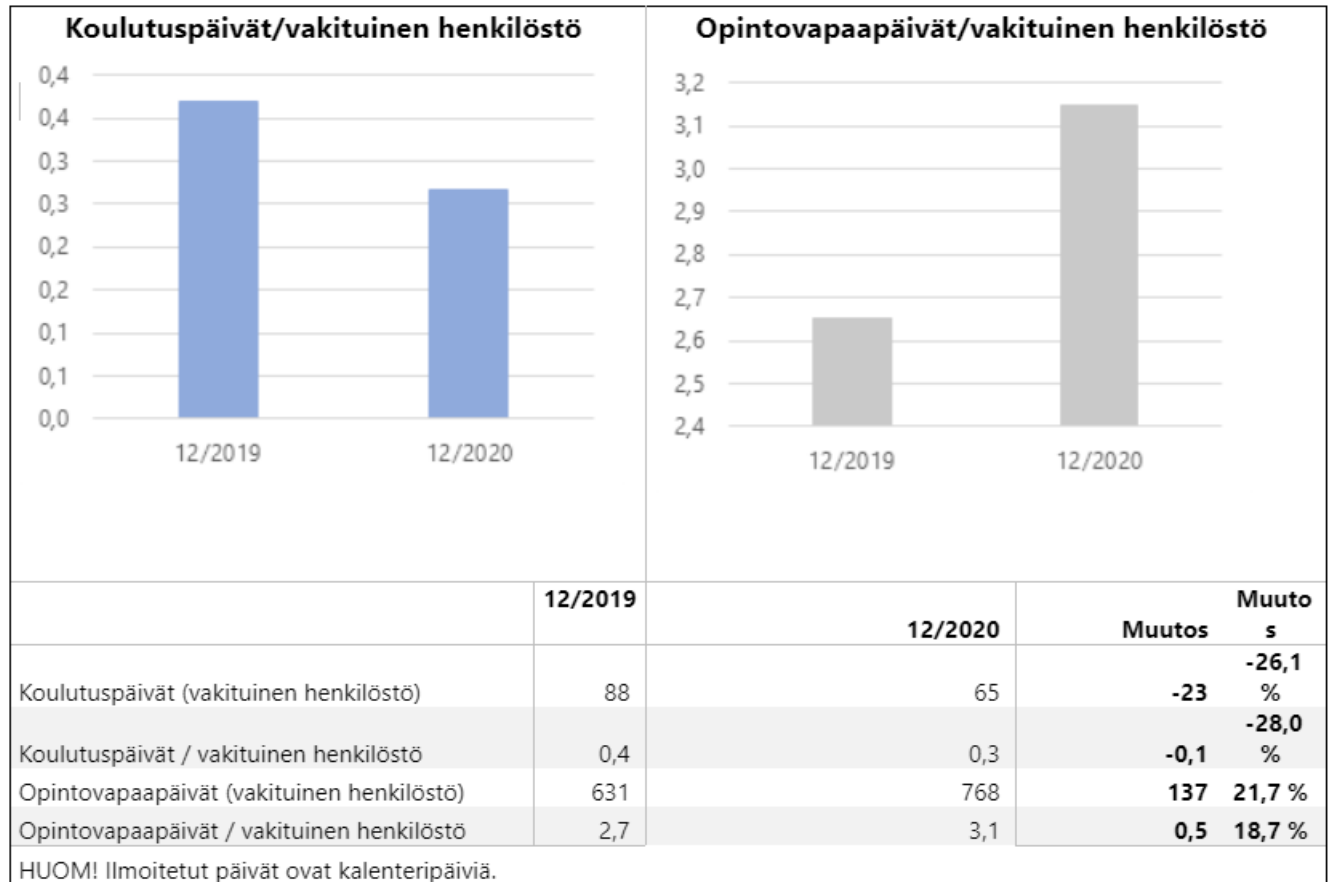
Terveysperusteisiin poissaoloihin sisältyy sairaus- ja työtapaturmapoissaolot.

Taulukossa ilmoitettu muutoksen yksikkö on %-yksikköä (esim.

16,8 % - 16,1 % = 0,7 %).

Henkilöstön koulutuspäivät vähenivät vuodesta 2019 jonkin verran. Tämä selittyy myös koronavirusepidemian takia peruista koulutuksista. Huomioitavaa on kuitenkin, että etäkoulutuksen määrä kasvoi huomattavasti.

Osaamisen kehittäminen

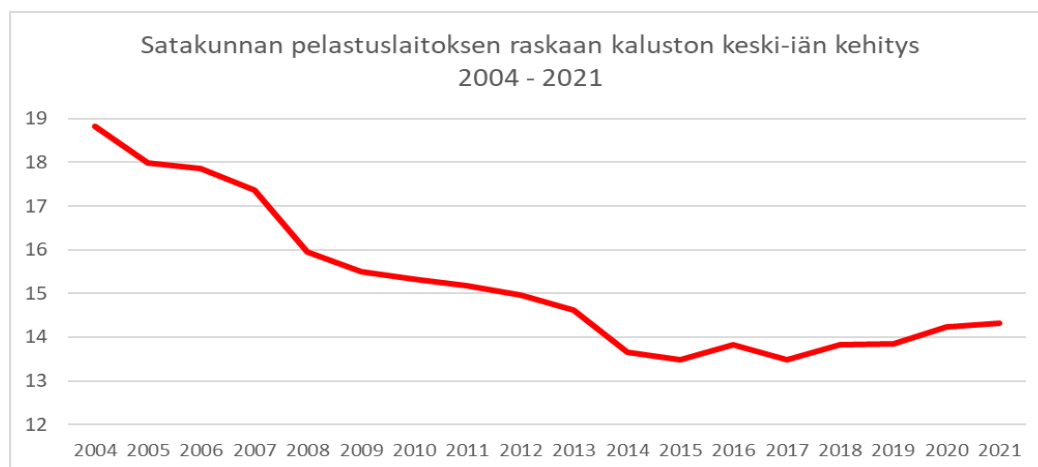
Eläkkeelle siirtyi kuusi (6) henkilöä, osa operatiiviselta puolelta ja osa hallinnosta.

	12/2019	Vaihtuv.-%	12/2020	Vaihtuv.-%	Muutos
Vakituisten päätyneet palvelussuhteet	19		10	4,2 %	-47,4 %
- joista eläköityneet	6		6	2,5 %	
Vakituisen henkilöstön lkm ed. vuosi 31.12			238		

Vaihtuvuus-% = Vakituisten päätyneet palvelussuhteet / vakituisen henkilöstön lkm ed. vuoden viim. päivänä

4.2. KALUSTO JA VARUSTEET

Vuonna 2020 Satakunnan pelastuslaitoksen ajoneuvo- ja pelastuskalustoa on uusittu ja päivitetty suunnitelmallisesti, ja se on pääsääntöisesti erittäin hyvää ja käyttökelpoista. Vanhimmat operatiivisessa käytössä ja valmiudessa olevat sammutusautot ovat vuodelta 1990 ja säiliöauto vuodelta 1986. Autojen kalusto on pääosin auton kanssa samaa ikäluokkaa, niitä on päivitetty ja parannettu kriittisiltä osin ja näin saatu vahvistettua vanhempienkin yksiköiden valmiuksia vastata hälytystehtäviin. Raskaat pelastusajoneuvot ovat pääosin pelastuslaitoksen omistuksessa. Operatiivisen kaluston keski-ikä nousee vuosittain, investointimääräraha ei riitä ylläpitämään koko kalustomäärää.

Ajoneuvokalustoa pelastustoimella oli käytössään vuoden 2020 lopussa seuraavasti:

- Sammutusautoja 59 kpl
- Säiliösammutusautoja 10 kpl
- Raivaus/pelastusautoja 2 kpl
- Säiliöautoja, joista säiliökontteja 6 kpl 28 kpl
- Vaihtolava-autoja, joista nosturilla 3 kpl 10 kpl
- Miehistöautoja 57 kpl
- Puomitikkaita/nostolavoja 5 kpl
- Tarkastusautoja 25 kpl
- Mönkijöitä 29 kpl
- Veneitä/aluksia 50 kpl
- Johtoautoja 4 kpl
- Ambulansseja 10 kpl
- Museopaloautoja noin 30 kpl

Muita hälytysajoneuvoja on Satakunnan pelastuslaitoksella yhteensä 15. Näihin lukeutuu mm. kalustonhuollon, turvallisuusviestinnän, vahtimestarin, ensivastekoulutuksen ajoneuvot. Konttikalustoa on erilaisiin tehtäviin ja tarpeisiin yhteensä yli 10, näiden lisäksi vaihtolavoja ja varastokontteja noin 10.

	Yhteensä	Muutos +/-	Pori TA	Rauma TA	Kaakko TA	POSA TA
Sammutusautot	59	+1	18	21	10	10
Säiliösammutusautot	10	-1	3	3	2	2
Säiliöautot (säiliökontit 6 kpl)	28	0	8	9	4	7
Nostolava-autot	5	0	1	2	1	1
Ambulanssit	10	0	6	4	0	0
Johtoautot	4	0	2	1	0	1
Kalustoautot	14	+1	5	6	2	1
Tarkastusautot	25	-2	9	6	5	5

Uutta kalustoa hankittiin vuoden 2020 investointisuunnitelman mukaisesti, kalustoinvestointeja hankaloitti huomattavasti maailmanlaajuinen koronapandemia, jonka vuoksi toinen sammutusauto, säiliöauto sekä johtoauto jäivät joiltain osin kesken ja kalusto saatiin käyttöön vasta 2021 vuoden puolella. Kalustoa hankittiin vuonna 2020 seuraavasti:

- Sammutusauto kalustoineen Harjavalan paloasemalle, käyttöönotto 8/2020
- Sammutusauto kalustoineen Eurajoen paloasemalle, käyttöönotto 5/2021
- Säiliöauto Poriin Pihlavan paloasemalle, käyttöönotto 5/2021
- Tarkastusautoja 5 kpl, Kankaanpää, Harjavalta, Eura ja Rauma, käyttöönotto 2-4/2020
- Johtoauto Ala-Satakunnan päivystysalueelle, Euraan, käyttöönotto 1/2021
- Kaksi ambulanssia, Raumalle ja Poriin, käyttöönotto 9/2020

Uusien autojen näkyvyyttä liikenteessä on parannettu viime vuosien aikana. Vuoden 2020 aikana alettiin myös vanhempaa, käytössä olevaa raskasta ajoneuvokalustoa muokkaamaan vastaamaan uusia autoja työturvallisuuden näkökulmasta. Samalla käytössä olevaa kalustoa kehitettiin ja parannettiin muun muassa työvalojen, hälytyslaitteiden, sekä

muun työturvallisuuden ja käytettävyyden kannalta. Vanhoista autoista uusittiin lisäksi pelastusvälineitä, irtoruiskuja, armatuurikalustoa ja pintapelastuskalustoa.

Uuden ajoneuvon myötä tapahtuu aina kierrätystä ja uusi ajoneuvo sijoitetaan sinne, missä sille on suurin tarve. Uusien autojen sijoituksen ja kierrätyksen suunnittelussa otetaan huomioon aseman hälytysmäärät, olevan kaluston kunto sekä kohdealueen riskien arviointi. Hälytyksien ja tehtävien suuri määrä tarkoittaa uudempaa kalustoa. Vanhempi, mutta edelleen hyväkuntoinen kalusto kierrätetään hiljaisemmille asemmille.

Poistettua erilaista kalustoa ja omaisuutta myytiin vuoden aikana ainoastaan kolmeen otteeseen, pandemia hiljensi hetkeksi myös nettihuutokaupat. Poistettua kalustoa myytiin mm. kaksi vanhaa sammutusautoa, kuusi tarkastusautoa, käytöstä poistettuja pelastusvälineitä sekä muuta irtokalustoa.

Pelastuslaitoksen omaa kalustonhuoltoa ja kalustokorjaamaa kehitettiin edelleen vuoden 2020 aikana vastaamaan tehokkaammin ja joustavammin koko maakunnan tarpeita. Kalustonhuollon henkilömäärä saatiin vuoden aikana tavoitevahvuiseksi eli kalustoesimies sekä kuusi kalustonhoitajaa. Kalustokorjaamon kehittäminen jatkuu tulevina vuosina.

Kierrätysuunnitelma on päivitetty vuosille 2021-2022. Uutta kalustoa hankitaan lisää vuosittain. Raskaita autoja hankitaan 2-3, ambulansseja 1-2, tarkastusautoja 5-6 ja muita autoja tarveharkinnan mukaan.

4.3. TOIMITILAT

Pelastuslaitos toimii pääsääntöisesti kunnilta vuokratuissa toimitiloissa. Indeksiin sidotut vuokrat peritään kuukausittain. Osa sopimuspalokunnista (VPK:sta) toimii omistamissaan tiloissa, joista pelastuslaitos suorittaa kiinteistökorvauksen osana palokuntasopimuskorvausta.

Paloasemien kunto vaihtelee laidasta laitaan ja toiminnan kannalta tärkeitä korjaustoimenpiteitä on tehty tarpeen mukaan. Pääosin paloasemat ovat tyydyttävässä kunnossa. Raumalla tehtiin päätös uuden paloaseman rakentamisesta ja suunnittelu pääsi täyteen vauhtiin. Myös Po-

riassa tehtiin investointipäätös Noormarkun kaupunginosan paloaseman uudisrakentamisesta.

Palosuojelurahaston osuus hankkeiden toteutumisessa on merkittävä.

Satakunnan pelastuslaitos liittyi mukaan yhdessä kolmen muun pelastuslaitoksen kanssa pilottihankkeeseen, joka jatkuu vuoden 2021 puolelle. Tarkoituksena on kehittää ratkaisut, jotka mahdollistavat tuen kansallisesti yhdenmukaisten julkisten pelastustoimen kiinteistöjen kiinteistöjohtamisen käytännöille, kansallisille vertailtaville tilatiedoille ja –avainluvuille sekä luoda yhteistyökäytäntöjä.

Paloasemien kulunvalvontaan on alettu kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Rauman uusi paloasema, julkisivu länteen

4.4. PALOKUNTA- JA YHTEISTOIMINTASOPIMUSKUMPPANIT

Satakunnan pelastuslaitoksella on 49 sopimuspalokuntaa, niiden hälytysosastoissa on sopimusvahvuuteen laskettavia jäseniä 893. Sopimuspalokunnat huolehtivat osaltaan pelastustoimesta tekemänsä sopimuksen puitteissa. Sopimuspalokunnat harjoittelevat pääsääntöisesti kerran viikossa. Vuoden 2020 toimintaa häiritsi harjoitusten osalta koronarajoitukset. Pelastuslaitoksen päätöksellä kiellettiin 13.3.2020 – 16.6.2020 aikana kaikki kokoontumiset paloasemilla, ainoastaan hälytyksien edellyttämät toimet oli luvallisia paloasemilla. Koronan toisen aallon myötä kokoontumisrajoitukset alkoivat 1.12.2020 kestäen vuoden loppuun. Pelastuslaitos suositteli palokuntaa pitämään etäharjoituksia. Pelastuslaitos järjesti kuukausittain etätalaisuuksia rajoitusten aikana. Osanottajamäärä tilaisuuksissa oli 100 liittymän paikkeilla.

Yhteistoimintasopimuksia yhteensä kahdeksan kappaletta teollisuuspalokuntien sekä meri/järvipelastusyhdistyksen kanssa.

Toiminnan loppumisen johdosta Amcor Flexibles Finlands Oy irtisanoi yhteistyösopimuksen päättyväksi 28.2.2021. Kahden uuden tahon kanssa aloitettiin neuvottelut yhteistyösopimuksen synnyttämiseksi.

Sopimuspalokuntien ja pelastuslaitoksen välinen yhteistyö oli varsin tiivistä. Perinteeksi muodostuneita sopimuspalokuntailtoja järjestettiin kaksi kertaa, molemmat tilaisuudet Teamsin välityksellä. Sekä lisäksi palokuntien päälliköille ja vastuumestareille yhteinen palaveri toimialueittain 2 kertaa, niin ikään Teamsin välityksellä. Samoin kuukausittain järjestettiin palokuntainfo, joissa käsiteltiin pelastuslaitoksen ajankohtaisia asioita. Vastuumestarit pitivät vähintään kaksi palaveria/sopimuspalokunta.

Sopimuspalokuntailtoihin osallistui noin 100 sopimuspalokuntalaisia/tilaisuus. Pääpainotilaisuuksissa oli päivittäisten toimintojen kehittäminen, ja ajankohtaisinfo pelastuslaitoksen toiminnasta.

Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien yhteistoimintaelimenä toimii PeSo-työryhmä, jossa toimivat pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien edustajat. PeSo-työryhmä kokoontui kuusi kertaa. PeSo-työryhmän merkittävimpinä asioina oli ajankohtaiset asiat, korona, pelastuslaitoksen ulkoinen selvitys sekä keskustelu talouden sopeuttamisesta.

Sopimuspalokuntien korvauksia on suoritemäärien osalta tarkasteltu vuoden alussa. Palokuntasopimuskorvauksiin kului yhteensä 2502618,38 €, yhteissummassa on mukana ns. lisäkorvauksiin 39047,50 €, kiinteistökorvaukset 308556,00 €.

Pelastuslaitoksen vastuulle kuuluu hoitaa sopimuspalokuntien terveystarkastukset. Pelastuslaitoksella on sopimus työterveyshuollon ja kuntotestauksen hoitamisesta Terveystalo Oy:n ja Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa. Kuntotestaukseen kului yhteensä 5629,68 € (14346,98 € -19) ja työterveyshuoltoon laskuja kertyi 51479,03 € (84121,39 €). Ensivastekorvauksia palokunnille maksettiin vuonna 2020 yhteensä 53 538,63 €. Ensivaste tehtäviä sopimuspalokunnilla oli kaikkiaan 347 eli puolet vähemmän kuin vuonna 2019.

Koronaepidemian seurauksena vuoden 2020 aikana pystyttiin järjestämään vain vähän kuntotestauksia. Ennestään pieni savusukeltajien määrä vielä pieneni.

5. Palvelutoiminta

5.1 ENSIHOITOPALVELUT

Ensihoitopalvelut maksulliset palvelutoiminnot pysyivät ennallaan tilikauden aikana. Kehittämisen mahdollisuudet olivat hyvin pienet, koska perustehtävien hoito vei lähes kaiken resurssin.

Satakunnan pelastuslaitos on tuottanut ensihoito- ja ambulanssipalveluita kunnille ja kuntayhtymille vuosikymmenien ajan. Vuoden 2013 alusta alkaen on pelastuslaitoksella ollut ensihoidon yhteistoimintasopimus Satasairaalan kanssa. Yhteistoimintasopimus on osa Satasairaalan ensihoidon palvelutasopäätöstä vuodeksi 2020. Sopimuksessa on määriteltä mm. sopijapuolen tehtävät, palvelun laatu ja kustannukset, henkilöstö, kalusto ja välineistö, ambulanssien ja ensivasteiden sijoituspaikat ja määrät sekä johtamisjärjestelmät. Yhteistoimintasopimus on pelastuslaitokselle omakatteinen.

Satakunnan pelastuslaitoksen ambulanssit ovat olleet hajasijoitettuna Kanta-Porin, Meri-Porin, Ulvilan, Noormarkun ja Rauman paloasemilla. Pelastuslaitoksen ensihoitopalvelua on toteutettu seitsemän ambulans-

sin voimin ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti. Lisäksi kiireellisissä ensihoitotehtävissä on käytetty pelastuslaitoksen pelastusyksiköjä ensivasteyksikköinä. Pelastuslaitoksella on Rauman paloasemalla arkisin yksi perustason yksikkö. Yksikkö suorittaa pääasiassa kiireettömiä ennalta sovittuja laitosten välisiä siirtokuljetustehtäviä, jotka ovat Rauman sosiaali- ja terveystoimialan vastuulla.

Satakunnan pelastuslaitoksella on ollut Porin perusturvan ja Satasairaalan kanssa sopimus combilanssi-pilotista, joka on tuottanut kotiin vietäviä palveluita uudella konseptilla. Pilotti aloitti toimintansa maaliskuussa 2019 ja kesti vuoden 2020 loppuun. Koronavirusinfektion vuoksi toiminto oli kuitenkin tauolla 30.3.- 1.9. välisen ajan. Kyseisen ajan yksikön työntekijät siirrettiin tekemään äärimmäisen vaativaa puhelintyötä (= hoidon tarpeen arvio) väliaikaisesti perustettuun ensihoidon tilannekeskukseen (ESA TIKE). Toiminta perustui STM:n ohjeeseen, jota Satasairaalan vastuutaho toteutti. Tavoitteena oli minimoida pandemian aikana kaikki ylimääräinen potilaiden kuljettaminen ja kontaktointi ja siten myös säästää ensihoidon kokonaisresursseja.

Ensihoidon tehtävien kokonaismäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 267 tehtävällä. Vuonna 2020 tehtäviä oli yhteensä 16075 ja vuonna 2019 tehtäviä oli 15800. Vuonna 2020 ajetuista ensihoitotehtävistä kiireelliseksi luokiteltuja (A- ja B-vaste) oli yhteensä 3180. Porin toimialueella tehtävien määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 432 tehtävällä ja Raumalla ensihoidon tehtävät puolestaan vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 157 tehtävällä.

Vaikka koronavirus ei aiheuttanut ensihoidolle erityistä tehtäväpiikkiä, oli vuosi 2020 kuitenkin ensihoidon kannalta erityinen. Maaliskuussa ambulanssitoimintaa tuottavilla paloasemilla tehtiin määräaikaisesti järjestelyt niin, että ensihoito ja pelastuspuoli olivat mahdollisuuksien mukaan fyysisesti eri tiloissa. Sama ohje uusittiin lievempimuotoisena korona-aallon toisen vaiheen alkaessa joulukuun alussa.

Koronaviruksen aiheuttama uhka ensihoidossa näkyi mm. siinä, että jokaisella tehtävällä on huolehdittu Satasairaalan suojautumisohjeen mukaisesta suojautumisesta ja tehtävien jälkeen kaluston desinfioinnit on jouduttu tekemään hyvin perusteellisesti. Myös kohteisiin tehtävistä ennakkotiedusteluista samoin kuin infektiopotilaiden hoitopaikan valintaa koskevista puheluista tuli jokapäiväistä rutiinia.

5.2 MAAKUNNALLINEN ENSIVASTE

Ensivastetoimintaa on tuotettu jokaiselta miehitetyltä paloasemalta (seitsemän kappaletta) sekä kumppanuussopimuksella sopimuspalokuntien kanssa 34 paloasemalta. Kaikki asemapaikat ovat määriteltä ensihoidon palvelutasossa. Ensivastetehtävien määrä Satakunnassa vuonna 2020 oli 841 tehtävää. Tämä oli 732 tehtävää vähemmän, kuin vuonna 2019. Tehtävämäärän lasku johtui koronavirusinfektion vuoksi 17.3. annetusta ohjeesta, jolloin hälytyskäytäntöä muutettiin niin, että hälytettävien tehtävien kriteeriksi muodostui ainoastaan tietyt aikakriitti-

set tehtävät (A700/701, A711 ja A702). Samoin ensivasteen uusi toiminta- ja suojautumisohje otettiin käyttöön 24.3. Satakunnan pelastuslaitos järjesti vuoden 2020 aikana erillisiä ensivasteen koulutuksia 19 kpl. Tämän lisäksi yhteistyössä ensihoitokeskuksen kanssa järjestettiin maaliskuun lopussa ensivasteen koronainfo etänä ja ensivasteen seminaari myöskin etänä 23.4.

6. Kehittäminen ja hallinto

6.1. TOIMINNAN LINJAUKSET JA KEHITTÄMINEN

Pelastuslaitoksen toiminnan linjaukset pysyivät vuoden 2020 aikana ennallaan, kun koronaviruspandemia hallitsi pelastuslaitoksen niin päivittäistä toimintaa kuin toiminnan linjauksia ja kehittämistä. Käytännössä linjaukset keskittyivät koronaviruspandemiaan, sen torjuntatoimiin ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen. Toimintamallien kehittämisessä tärkeimpiä uudistuksia olivat pelastuslaitoksen henkilöstötoimiston aloitus tavoitteena aiempaa keskitetympi henkilöstöhallinto ja toimistohenkilöstön kokoaminen maakunnallisiin yleis-, talous- ja henkilöstöhallintotiimeihin.

Helmikuun lopussa valmistui pelastuslaitoksen toiminnan ja talouden ulkoinen selvitys, jonka käsittely hautautui koronaviruspandemian alle syyskuun puoliväliin saakka. Tuolloin pidettiin eri osapuolten - kuntien edustajat, johtokunta, henkilöstön edustajat, sopimuspalokuntien edustajat ja pelastuslaitoksen johto - yhteinen seminaari selvityksen käsittelemiseksi ja tulevan käsittelyn linjaamiseksi. Ulkoisen selvityksen käsittely jatkuu vuoden 2021 aikana ja sen mahdolliset vaikutukset esimerkiksi palvelutasoon ja talouteen käsitellään erikseen niitä koskevien menettelytapojen mukaisesti.

6.2. TOIMINNAN SEURANTA JA MITTARIT

Pelastuslaitos jatkoi toiminnan raportoinnin kehittämistä tavoitteena aiempaa ehyempi kokonaisuus, joka sisältää toiminnan konkreettisen suunnittelun, suoritteiden kirjauksen ja dokumentoinnin sekä johtamisen saatujen tietojen pohjalta. Seurannan, raportoinnin ja tiedolla johtamisen on tarkoitus ulottua pelastuslaitoksen keskeisimpiin toimintoihin pitäen sisällään onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan ja ensihoidon suoritteet ja toiminnan sekä talouden ja henkilöstön keskeiset tunnusluvut. Meneillään olevassa vaiheessa tarkastelu keskittyy toiminnan määrään, mutta myöhemmin on tarkoitus tarkastella myös toiminnan vaikuttavuutta.

6.3. KOULUTUS

Pelastuslaitoksen koulutustoiminta jakautuu ulkoisten toimijoiden koulutukseen ja laitoksen toimijoiden koulutukseen. Laitoksen toimijoiden koulutus jakautuu edelleen ulkoiseen koulutukseen osallistumiseen ja sisäiseen koulutukseen. Koulutuksesta osa on ollut erimuotoista etä-

koulutusta ja -opiskelua jo ennen koronaviruspandemiaa, mutta sen myötä nämä koulutusmuodot ovat ottaneet jättiharppauksen. Erilaisten digitaalisten koulutusympäristöjen ja -mahdollisuuksien hyödyntäminen on voimistunut koronavirusepidemian pitkittyessä, kun kertyneitä koulutus-tarpeita ei aiemmin käytetyillä tavoilla ole kyetty täyttämään. Merkittävää osaa koulutuksesta ei etämenetelmin kyetä toteuttamaan, ainakaan halutuilla tavoitteilla, ja tämä on pelastuslaitoksessa ehkä eniten vaikuttanut ja heikentänyt sopimuspalokuntien sisäistä koulutusta ja kurssimuotoista peruskoulutusta.

Etäkoulutuksen yleistymisestä huolimatta vuoden 2020 ulkoinen ja sisäinen koulutus jäi monilta osin määrällisesti ja laadullisesti niin tavoitteista kuin aiempien vuosien toteumista.

6.4. TIETO- JA VIESTINTÄJÄRJESTELMÄT SEKÄ TILANNEKESKUS

Pelastuslaitoksen tiloissa aloitti vuoden 2020 syyskuun alussa useista viranomaisista koottu maakunnallinen tilannekeskus, MAKU-TIKE. Tilat saatiin rakentamalla ne pelastuslaitoksen toisen kerroksen avokonttoriin. Samalla saatiin parannettua tilannekeskuksen turvallisuutta TUVE-verkon ja hätäkeskustietojärjestelmä Erican vaatimalle tasolle. Pääsy tilannekeskukseen on rajatulla henkilöstöllä. Moniviranomaiskeskuksen toiminta-ajatuksena on parantaa eri viranomaisten yhteistyötä sekä arjessa että operatiivisissa tilanteissa. MAKU-TIKE:ssä on otettu käyttöön "aamupalaveri", johon osallistuu myös hätäkeskus ja poliisin kenttäjohto videoiden kautta. Tilannekeskuksessa toimii Satasairaalan lääkintäesimiehet, Perusturvan sosiaalipäivystys, kiireettömien sairaankuljetusten koordinoija ESATIKE, päivystävä pelastusviranomainen P31 ja pelastuslaitoksen tilannekeskus.

Tieto- ja viestijärjestelmiin on lisätty käytöstä poistuvan DWS:n tilalle hankittu RCS-järjestelmä, joka korvaa vanhentuneen ohjelman. Kyse on VIRVE-puheryhmien käytöstä tietokonepohjaisella ohjelmalla. Kaupunkikamerat (n. 700 kpl) näkyvät nyt myös lääkintäesimiesten (L4) monitoreissa. Kaikkiin uusiin sammuksautoihin on hankittu kamerat, jotka näyttävät ns. tuulilasinäkymän ja niiden kuvaama materiaali näkyy tilannekeskuksessa.

7. Talous

Satakunnan pelastuslaitos on toiminut Porin kaupungin taseyksikkönä 1.1.2011 lähtien. Vuoteen 2016 asti mallina oli muu taseyksikkö, jonka toiminnan kannattavuutta ja taseasemaa seurattiin erillään emokaupungista, mutta yksikön tulot ja menot olivat osa kaupungin talousarvioita.

Kirjanpidollisena taseyksikkönä pelastuslaitos aloitti toimintansa 1.1.2016 lähtien. Porin kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2016 kirjanpidollisen taseyksikön avaavan taseen. Avaavan taseen tasearvot ovat

johdettavissa vuoden 2015 tilinpäätöksestä. Muutos kirjanpidolliseksi taseyksiköksi merkitsi muun muassa sitä, että pelastuslaitoksella on oma pankkitili ja yhdystili. Kaikki pelastuslaitokselle kuuluvat tulot ja menot kohdistetaan nyt laitoksen omille kustannuspaikoille.

Pelastuslaitoksen talousarvio laaditaan osana Porin kaupungin talousarviota. Pelastuslaitoksen johtokunta pyytää ennen talousarvioesityksen lähettämistä Porin kaupunginhallitukselle maakunnan kuntien lausunnon. Palvelutoimintana tehtävä ensihoitotoiminta on omakatteista Satakunnan sairaanhoitopiirin vastatessa toiminnan kuluista.

7.1. TILINPÄÄTÖS 2020

Pelastuslaitoksen tilinpäätös vuodelta 2020 osoittaa varsinaisen pelastustoiminnan osalta 942 824 euron ylijäämää. Keskeinen tekijänä hyvässä tuloksessa voidaan pitää koronan aiheuttamia muutoksia pelastuslaitoksen normaaliin toimintaan. Vaikka koronatilanne paikoin aiheutti ylimääräisiä kustannuksia, niin etätyö, valvonta- ja koulutustoiminnan supistukset, sekä eräiden rekrytointien siirtyminen vaikuttivat vastaavasti kuluja vähentävästi.

Satakunnan pelastuslaitoksen TP 2020 ja vertailu vuoteen 2019:

Varsinainen pelastustoimi	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Toteuma%	Kasvu%
Toimintatuotot	22 202 392	22 411 329	22 403 416	99,96	0,91
Toimintakulut	-19 572 278	-20 131 290	-19 279 329	95,77	-1,50
Muut erät	1 411	0	7 241		
Vuosikate	2 631 525	2 280 039	3 131 328	137,34	18,99
Poistot	-1 370 957	-1 400 000	-1 274 811	91,06	-7,01
Tulos	1 260 566	880 039	1 856 517	210,96	47,28
Varausten ja rahastojen muutokset	34.975		0		
Vyörytyserät	-827 040	-867 118	-913 693	105,37	10,48
Tilikauden yli-/alijäämä vyörytyserien jälkeen	468 501	12 921	942 824	7296,78	101,24
Ensihoitotoiminta	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Toteuma%	Kasvu%
Toimintatuotot	4 996 962	5 523 965	5 077 099	91,91	1,60
Toimintakulut	-4 964 400	-5 434 233	- 5 116 553	94,15	3,06
Muut erät	-1	0	0		0
Vuosikate	32 561	89 732	-39 454	-43,97	-221,17
Vyörytyserät	-32 561	- 89 732	39 454	-43,97	-221,17
Tilikauden yli-/alijäämä vyörytyserien jälkeen	0	0	0		

7.2. TILINPÄÄTÖSLUKUJEN ARVIOINTI

Tilinpäätöslukujen arvioinnissa on haasteellista tunnistaa koronaepidemian aiheuttamat muutokset talouteen lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä. Osa talousarvion poikkeamista on helppo kytkeä koronan aiheuttamiin muutoksiin ja rajoituksiin toiminnassa. Tällaisia ovat esimerkiksi polttoainekulujen lasku, mikä selittyy pääosin sopimuspalokuntien harjoitusten siirtyessä etäkoulutuksiin. Samoin matkustus- ja koulutuskustannusten alentuminen on suoraan seurausta koronaepidemian aiheuttamilla muutoksilla toimintaan. Koulutus- ja majoituskustannusten osalta voidaan ennakoida, että myös jatkossa eteenkin majoituskustannukset hieman laskevat, kun etänä on pystytty järjestämään laadukkaita webinaareja ja etäkoulutuksia.

Sopimuspalokuntien korvauksien alentumiseen vaikuttivat osin harjoituskorvausten vähentyminen, niin myös esimerkiksi nuoriso-osastojen leirikorvauksen poisjääminen perutettujen leirien johdosta.

Suurin yksittäinen tekijä tilinpäätöksen ylijäämään oli henkilöstömenojen suunniteltua pienempi määrä. Tähän osaltaan vaikuttaa koronatilanteen johdosta viivästyneet rekrytoinnit eläkkeelle siirtyneiden tilalle.

7.3. INVESTOINNIT

Pelastuslaitoksen investointisuunnitelmassa oli varauduttu 1 400 000 euron investointeihin. Investointimääräraha jakautui talousarviossa eri toimialojen kesken seuraavasti:

- onnettomuuksien ehkäisy 30 000 euroa,
- pelastustoiminta 1 175 000 euroa,
- varautuminen 15 000 euroa sekä
- kehittäminen ja hallinto 180 000 euroa.

Pelastuslaitoksen investointisuunnitelmaa ei pystytty toteuttamaan täysin suunnitelman mukaisesti. Koronaepidemian seurauksena yhden sammuksauton ja yhden säiliöauton toimitus viivästyi niin, että ajoneuvojen alustat pystyttiin toimittamaan Suomeen vasta joulukuussa, jolloin ajoneuvojen päällysrakenteiden osalta investointi siirtyi vuodelle 2021. Investointien viivästyminen näkyy myös tilinpäätöksessä suunniteltua pienempänä poistoarvona. Myös Ala-Satakunnan johtoauton valmistuminen siirtyi tammikuulle 2021.

Pelastuslaitoksen johtokunta päätti kuluneen vuoden aikana investointisuunnitelman muutoksista saatujen Palosuojelurahaston avustuspäästösten, sekä aiemmin kohdentamatta jääneiden määrärahojen osalta. Lisärahoitusta saivat muun muassa maakunnallisen tilannekeskuksen perustaminen ja Ala-Satakunnan johtoauto.

Pelastustoiminnan investoinnit TP2019 ja vertailu vuoteen 2020:

Investoinnit	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Toteuma%	Kasvu%
Tulot			17 298		100,0
Avustukset	485 399		348 645		-28,1
Menot	-1 788 059	-1 412 921	1 526 595	108,05	-14,6
Nettomenot	-1 302 660	-1 412 921	-1 160 652	82,15	-10,9

8. Myönnetyt kunnia- ja ansiomerkit

Pitkään palvelleita työntekijöitämme muistettiin kuluneen vuoden aikana, mutta perinteistä vuosipäiväjuhlaa ei vietetty koronapandemian ja siihen liittyvien rajoitusten takia. Seuraavat pelastuslaitoksen esittämät ansiomerkit jaettiin toimittamalla ne esimiesten kautta työvuoroissa henkilöstölle:

Suomen Palopäällystöliitto

palomestari	Virtanen Sauli	Ansioristi
lääkintämestari	Liukkonen Petri	Ansioristi

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö

palotarkastaja	Kuusinen Sampo	Ansiomitali, I luokka
palotarkastaja	Viitasalo Harri	Ansioristi
palomies	Brunnila Joni	Ansiomitali
vs.aluepalopäällikkö	Halmela Antti	Ansiomitali
lääkintämestari	Uusitalo Jukka	Ansiomitali
palomestari	Kumpulainen Janne	Ansiomitali
palomies	Kantonen Ferri	Ansioristi

Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto

palomies	Riepponen Jukka	Ansiomitali, (prons.)
palomies	Ahlqvist Teppo	Ansiomitali, (prons.)
palomies	Pärssinen Tapio	Ansiomitali, (prons.)

Lisäksi tasavallan presidentti myönsi 6.12.2020 Satakunnan pelastuslaitoksen henkilökuntaan kuuluvalle seuraavan kunniamerkin:

Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ansiomitali

ylipalomies Jokiranta Seppo